Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

№ 137 (20. 105) • 1988 йил 14 июнь • сешанба • Баҳоси 3 тийин.

БУГУНГИ СОНДА:

● XIX Бутуниттифоқ партия конференциясини муносиб кутиб олайлик!
● Ижара пудрати — озиқ-овқат маъмурчилигига олиб борувчи энг қисқа йўл
● 1-бет

● Сўз — партия конференцияси делегатига
● Амалий таклифлар
● 2-бет

● Қардош социалистик мамлакатларда
● Телетайп лентасидан
● 3-бет

● Янги нашрларга обуна бўлдингизми?
● Хабарлар, воқеалар
● 4-бет

• Долзарб мавзуда

ИЖАРА ПУДРАТИ НИМА?

Республикамиз деҳқонлари, чорвадорлари, полизкору сабзавоткорлари, боғбонлари ташаббускорлик ва ишнинг кўзини билиб иш тутиб ерни, бошқа ишлаб чиқариш воситаларини ижарага ёки оилавий пудратга олиб, муайян принциплар асосида масалан, бир-икки йил ичидаёқ ҳосилдорликни 10-15 центнерга оширишга ёки соғиб олинаётган сут миқдорини 1,5-2 баравар кўпайтиришга хўжалик маъмурияти билан шартномалар тузмоқдалар. Зеро, меҳнатни ташкил этишнинг мана шу янги, самарали формалари эндиликда ҳамма жойда синаб кўрилди. Маълум тажрибаларга эга бўлинди.

Хабарингиз бор, яқинда агросаноат комплекси пудрат коллективларининг бир группа ходимлари ана шу катта, ҳаётий муҳим масала озиқ-овқат маъмурчилигига олиб борувчи энг қисқа йўл—ижара пудрати хусусида гаплашиб олиш учун партия Марказий Комитетига таклиф қилинди. Улар орасида Жиззах область, Дўстлик районидаги «Октябрь 50 йиллиги совхозининг бригада бошлиғи Жозил Эргашев ҳам бор эди.

— Ижара пудратининг моҳияти, — деди Ж. Эргашев партия Марказий Комитетида, аниқроғи КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев билан бўлган учрашувда, — ернинг эртанги куни ташвишини қилишдир. Бир вақтлар шундай звенолар бўлардики, хўжалик билан шартнома тузиб, пиёз, сабзи, полиз экинлари экишарди-да, йил бўйи зўр бериб ишлаб, оларини олгач, келгуси йили бошқа хўжалик ёки бошқа пайкал излашга тушардилар. Сабаби, ўша бир йил ичидаёқ улар ҳосилни кўпайтириш мақсадида ерга минерал ўғитни аёвсиз солишарди-ю, дармонини сўриб олишарди. Кейин касалланган майдонни ташлаб, бошқа соғлом ернинг пайига тушишарди. Ижара пудрати эса бунга чек қўяди. Ерни беш-ўн, йигирма-ўттиз йилга ижарага олган деҳқон йил сайин тупроқ ҳосилдорлигини, куч-қувватини оширишни ўйлаб иш тутади...

Дарвоқе, Ж. Эргашев бригадаси бу йил совхоз билан беш йиллик шартнома тузиб, ижара пудратига ўтди. Ҳозир бу муддатни улар 10 йилга ошириш ҳақида ўйлаб турибдилар. Термиз районидаги «Намуна» колхозидан Николай Ким бошлиқ ижарачи звено ҳам узоқ муддатга 3,5 гектар ер олиб катта мақсадлар билан деҳқончилик қила бошлади.

Янгибозор районидаги «Ленинизм» колхози правлениеси Хоразм областида биринчи бўлиб, чорвачиликда ёппасига ижара пудратини жорий этишга қарор қилди. Чунки бу ердаги биргина бўрдоқчилик фермасининг ўзи хўжаликка ўтган йили 15 минг сўм иқтисодий зарар келтирганди. Колхоз иқтисодчиларининг ҳисоб-китобига кўра энди ферма ижарачилар қўлида дастлабки йилнинг ўзидаёқ 5700 сўм фойда келтириши керак.

Республикамиз хўжаликларида эндигина куртак отаётган бундай ибратли мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин. Аммо янги йўлнинг кашшофлари бўлиб иш бошлаган бу меҳнат коллективларининг бошқалардан, хусусан ўзларига эргашувчилардан масъулияти кўпроқ бўлишини ҳам унутмаслик керак. Бунда уларга жойлардаги партия, Совет органлари, РАПО ва хўжалик ташкилотлари раҳбарлари ҳам маънавий, ҳам сиёсий мадад беришлари лозим. Зеро, ҳар қандай янгиликнинг бошланиши бироз қийин кечиши табиий бўлганидек, ижара пудрати ҳам дастлабки кезларда қатор тўсиқларга учраши, шубҳасиз. Энг муҳими, биз бугунги кунда тўғри йўлни танлаб олганимизга ишонч ҳосил қилиб турибмиз. Бунинг учун кайфиятни тетик ва бардам тутиб, танлаган йўлимиздан қайтмаслигимиз даркор.

Озиқ-овқат — ҳаёт демак. Ҳаёт муаммоларга тўла бўлганидек, озиқ-овқат ҳам ўз муаммоларига эга. Уларни жуда қисқа муддатларда тўла ҳал этиб бўлмаслиги равшан, аммо унинг ўткирлигини камайтириш мумкин. Бунда бизга сўнгги йилларда туғилаётган меҳнатни ташкил этишнинг янги усуллари — хўжалик ҳисоби, пудрат, коллектив пудрат, оилавий пудрат сингари ИЖАРА ПУДРАТИ ҳам бениҳоя катта ёрдам бериши аниқ.

Хуллас, ижара пудрати нима! Халқ тили билан айтганда у — маъмурчилик манбаи: М. С. Горбачев таърифи билан десак: «Ижара пудрати, янги иқтисодий муносабатларни қарор топтиради.... У инсоннинг қадр-қимматини юқори кўтаради, хўжайинлик туйғусини ривожлантиради, озиқ-овқат муаммосини ҳал этишга, мамлакатда озиқ-овқат маъмурчилигини вужудга келтиришга энг қисқа йўлни очиб беради».

Агросаноат бўлими.

Танишинг: XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегати

Сержант Шчеглов

Интернационалчи солдат Сергей Шчегловнинг таржимаи ҳоли оддий. Саккиз йиллик мактабдан сўнг ҳунар-техника билим юртида таълим олди. Касби бўйича ёғочсозлик комбинатида ишлади. Ҳарбий хизматга чақирилди. У Афғонистон Республикасида совет қўшинлари чекланган қисми составида хизмат қилди.

Жанговар дўстлари сафида ўтган ҳар бир кун бир умрга муҳрланиб қолди. У ҳақиқий қаҳрамонлик намунасини кўрсатди. Айниқса, «Магистраль» операцияси воқеалари жасорат солномасига ёзиб қўйиладиган бўлди. Йигитларимиз бунда қаҳрамонлик кўрсатдилар. Операция иштирокчилари мукофотга сазовор бўлишди. Бўлинма командири сержант С. Шчегловга «Жанговар хизматлари учун» медали берилди.

С. Шчеглов Афғонистонда КПСС аъзоси бўлди. Ҳарбий қисм коммунистлари уни XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига делегат қилиб кўрсатдилар ва Сурхондарё область партия комитетининг пленумида интернационал жангчи номзоди бир овоздан маъқулланди. Суратда: сержант Сергей Шчеглов.

ТАСС фотохроникаси.

«ҲОСИЛ—88»: «ДАЛА—РЕДАКЦИЯ» ТЕЛЕФОН ЛИНИЯСИДА

●

БУХОРОЛИК ПИЛЛАКОРЛАР ҒАЛАБАСИ

— Хўжалигимиз заршунослари пилла топшириш йиллик планини муддатидан илгари бажаришди, — деб хабар қилади **Вобкент районидаги Энгельс номли колхоз правлениеси раиси Б. Ғаффоров.** — Пландаги 36 тонна ўрнига 37,3 тонна «кумуш тола» етиштирилди. З. Вафоев, М. Тўраев, Х. Қулиева, Г. Ражабовалар бошчилик қилган бригада ва звено аъзолари эришилган ютуққа баракали ҳисса қўшдилар.

Телефонда: Калинин номли колхоз партия ташкилотининг секретари Б. Жамолов.

— Мавсум бошида пиллачилик звеноларига 680 қути уруғ тарқатилганди. Пилла қуртлари агротехника қоидалари асосида парваришлангани туфайли ҳар бир қутидан 57,3 килограммдан жами 39,6 тонна сифатли хом ашё тайёрланиб, марра эгалланди. Етиштирилган ҳосилнинг 95 проценти юқори сортларга қабул қилинди.

Дарҳақиқат бу йил Вобкент райони хўжаликларида ипак қурти парвариши намунали уюштирилди. Барг мўл бўлди. Бу ҳосилнинг муддатидан аввал етилишини таъминлади. Ишни омилкорлик билан ташкил қила олган жойларда дастлабки муваффақиятлар қўлга киритилаётир. Конференция олди мусобақасида фаол қатнашиб топшириқларини муддатидан илгари бажарган хўжаликлар орасида «Зарафшон», «Ильич 100 йиллиги», Ленин номли колхоз пиллакорларининг меҳнат рапортлари бунга мисол бўла олади.

«Совет Ўзбекистони» мухбири

Н. НАИМОВ хабар қилади:

— Бухоро областининг пиллакорлари давлатга хом ашё сотиш 1988 йил ва беш йилликнинг уч йили план ҳамда социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажаришди. Давлат омборларига 3100 тонна «кумуш тола» топширилди. Ҳар қути қурт уруғидан ўрта ҳисобда 50 килограммдан зиёд пилла олинди. Олот, Қоракўл, Ғиждувон, Когон, Ромитан, Пешку районлари заршунослари эришилган ютуққа муносиб ҳисса қўшдилар.

Олот районидаги Навоий номли, Свердлов районидаги «Коммунист», Ғиждувон районидаги «Гулистон» колхозлари, Ромитан районидаги Ибн Сино номли совхоз, ва область ипакчилик бирлашмасининг бош корхонаси «кумуш тола» ижодкорлари ҳар қути қурт уруғидан 60-65 килограммдан сифатли ҳосил олишди.

Область хўжаликларида пилла топшириш қизғин давом этмоқда. «Кумуш тола» ижодкорлари планда белгиланганидан ортиқча — яна 600 тонна хом ашё топширишга бел боғлашди.

Линияда «Совет Ўзбекистони» махсус мухбири М. ХУДОЙБЕРДИЕВА навбатчилик қилди.

ИЗЛАНИШ, НАТИЖА, ФОЙДА

ЯНГИҚЎРҒОН РАЙОНИДАГИ, КИРОВ НОМЛИ СОВХОЗДА СЎҚИМЛАРНИ ТЕЗ СЕМИРТИРИШ ВА ГЎШТ ТАННАРХИНИ АРЗОНЛАШТИРИШ БЎЙИЧА РЕКОРД НАТИЖАГА ЭРИШИЛДИ

Хўжалик раҳбарлари ва мутахассислар қайта қуриш, демократия туфайли вужудга келган иш юритишнинг прогрессив усулларидан фойдаланиб, молларни бўрдоқига боқиш бўйича тажриба ўтказишни мўлжаллашди. Тажриба — бу ҳали амалиёт эмас. Шунинг учун ўтказилаётган эксперимент тўғрисида ҳеч кимга айтилмади. Вазни ўртача 300 килограммдан бўлган 50 бош новвос молбоқар Тўйчибой Умрзоқовга ижарага топширилди.

— Молларни шу йил 10 январь куни қабул қилиб олдим, — дейди Т. Умрзоқов. — Дастлаб уларнинг ҳар бирига қанчадан ем бериш лозимлигини аниқладим. Сўнгра белгиланган тўрт килограмм емни икки мартадан бера бошладим. Озуқа тарқатиб бўлгач, уларни ҳар куни муттасил темир тароқ билан қашлашга ўргатдим. Бундай қилинганда молнинг тани яйраб, иштаҳаси очилади. Қарийб икки ҳисса ортиқ озуқа ейди. Табиийки, унинг семириши ҳам шунча тезлашади. Маълум бўлишича, зоотехника талаби ҳам шундай экан...

Тажрибали чорвадорнинг иш натижаси тезда кўзга ташланди. Март ойининг охирида дастлабки «хирмон» кўтарилди. Ҳар бир новвоснинг вазни 410 килограммдан ортиб кетди. 20 апрелга келиб, ҳамма сўқим давлатга топширилди. Юз кунда ҳар бир мол 95 килограмм семиртирилди.

Совхоз иқтисодчилари билан ҳисоб-китоб чоғида шу нарса маълум бўлдики, ижарачининг бир центнер гўшти 162 сўмга тушди. Совхоз бўйича эса бу кўрсаткич—243 сўмдан ҳам зиёд бўлди.

Молларни 4758 килограмм семиртиргани учун ижарачига иш ҳақи ва ем-хашак учун 6552 сўм харажат қилишига тўғри келди. Уларнинг бир кеча-кундуздаги семириши ўртача 981,8 граммни ташкил этиб, бир центнер гўшт етиштиришга 8,1 озуқа бирлиги сарфланди. Ижарачининг ойлик иш ҳақи эса 882 сўмга етди.

Хўш, совхоз бундан қандай наф кўрди? Молхона ва унинг жиҳозларидан фойдаланганлиги учун хўжалик кассасига 1156 сўм соф фойда тушди. Бундан ташқари норма бўйича ҳар центнер гўшт учун 12 ўрнига 8,1 озуқа бирлиги сарфланганидан ем-хашак ҳам анча тежаб қолинди. Гўштнинг олий навга сотилганидан келган фойда ҳам совхозга қолди.

— Яна 30 та мол олдим, — дейди Т. Умрзоқов. — Келгуси ҳафтада уларнинг сони 50 тага етади. Молхона ёнидаги бузоқхонани бошқа ёққа кўчириб, новвосларни сайр қилдиришни мўлжаллаяпман. Агар моллар бир ярим ёшгача юргизиб турилса, танаси тез ривожланиб, семириш жараёни жадаллашади. Бу — боқув кунларини қисқартириб, озуқа харажатини озайтиришга, гўшт таннархини арзонлаштиришга имкон беради. Тажриба кўп нарсани ўргатди: бу сафар моллардан ортиб қолган нушхўрдни ҳам ўт талқонига айлантириб беришни мўлжаллаб турибман. Бу ҳам харажатни камайтиришига ишончим комил.

Идора ходимлари ва мутахассислар кооперативга ўхшаган яна бир кенгаш тузишди. 50 кишининг ҳар бири 300 сўмдан пул тўплаб, 25 та бузоқ олишди. Қутбиддин Эргашев молбоқарликка тайинланди. Бош зоотехник В. Ким бу ишга жамоатчилик асосида раҳбарлик қилмоқда. Тўпланган пулга харид қилинган молларга ем-хашак тақсимоти пуллик хизмат тариқасида ҳисобга олинмоқда.

— Тажрибамиз ҳаммани қизиқтириб қўйди, — дейди совхоз директори Собиржон Тўйчибоев. — Чунки, декабрь ойига бориб, мол олишга ҳисса қўшганларнинг ўттиз минг сўм пули камида қирқ минг сўм бўлиши муқаррар. Биз бу ишни янада ривожлантирмоқчимиз. Хўжаликда юздан ортиқ механизатор бор. Улар ҳам ҳозир 35 та молни боқувга қўйиш учун пул тўплашга киришишди. Бу уларга ҳам, хўжаликка ҳам катта наф келтиради.

Янгилик қишлоқда гўшт етиштиришни кўпайтириш имконини бермоқда. Тажриба натижалари бошланган ишнинг кенг оммалашишига йўл очяпти.

Ш. ХОЛМИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РЕСПУБЛИКА ҚУРИЛИШ МАЙДОНЛАРИДА

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ

Жума шаҳрида бир йўла 13 уйда ҳовли тўйлари ўтказилди. Бу қувончга Пастдарғом районидаги 2-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колонна қурувчилари муносиб ҳисса қўшдилар. Владимир Волошин, Ренат Ибрагимов, Болта Пардаев, Валентин Цой ва бошқа қурувчилар ҳовли тўйларини тезлаштиришда ташаббус кўрсатиб ишлашяпти.

Кўчма колонна қурувчилари йил охиригача яна 20 та якка тартибдаги турар жой биносини фойдаланишга топширишга аҳд қилдилар.

Н. НОРМУРОДОВ,
Самарқанд область

ЖАДАЛ СУРЪАТЛАРДА

Ал-Хоразмий номли совхознинг Амударё қишлоғи йилдан-йилга чирой очмоқда. Бу ерда совхоз ишчилари учун шаҳар типидаги посёлкалар бунёд этиляпти. Қишлоқ Совети ижроия комитети совхоз ишчиларини уй-жой билан таъминлаш учун 100 оилага ер участкаси ажратди.

296-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колонна бунёдкорлари ҳам қишлоқ меҳнаткашлари учун уйлар қурилишини жадал суръатлар билан давом эттиришмоқда. Йил охиригача ҳар бири икки квартирали 10 та турар жой қад ростлайди.

Б. ОТАЕВ,
Хонқа райони.

КЎРГАЗМАНИ БОРИБ КЎРДИЛАР

Мамлакатимизнинг ҳамма томонидан Тошкентга келган мутахассислар Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида очилган халқаро кўргазмага паррандачиликнинг эртанги куни деб баҳо бердилар. Ўзбекистон ва бошқа иттифоқдош республикаларнинг паррандачилик корхоналарида яқин келажакда маҳсулотни қайта ишловчи қудратли комплекслар, маҳсулотни ўраб-жойлайдиган автоматлар, компьютер техникаси мустаҳкам жой олади. Тошкентда намойиш этилаётган экспозиция мутахассисларга тармоқ тараққиётининг жаҳон даражаси билан танишиш, янги технологияларни ва замонавий техникани практикага жорий этиш йўлларини белгилаш имконини беради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси аъзолари ва аъзолигига кандидатлар Р. Н. Нишонов, В. П. Анишчев, В. А. Антонов, П. В. Догонкин, А. С. Икромов, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. Н. Лобко, В. И. Огарок, П. Ҳабибуллаев, И. Ҳ. Жўрабеков, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари И. Искандаров, Қ. Ҳ. Маҳамадалиев, В. В. Сударенков 13 июнь куни «Паррандачилик—88» халқаро кўргазмасини бориб кўрдилар.

(ЎзТАГ).

БИРИНЧИЛАРДАН БЎЛИБ

Газетамизнинг ушбу сони чоп этилаётганда хоразмлик журналистлар — Ф. Зоҳидов билан И. Шомуродов редакцияга қўнғироқ қилиб, Янгибозор районидаги «Ленинизм» колхози правлениеси областда биринчи бўлиб чорвачиликда ижара пудратини кенг жорий этишга қарор қилганлиги ҳақида хабар бердилар.

— Колхознинг бўрдоқчилик фермасидаги 300 бош қорамол ва 124 гектар экин майдони беш йиллик муддат билан 17 та ижарачи пудратчилар ихтиёрига берилди. Улар бу йил шартномага кўра давлатга 30 тонна гўшт сотишлари лозим. Шу мақсадда ҳозир 79 бош қорамол сўқимга боқилаётир. Молларни узлуксиз тўйимли озуқалар билан боқиш учун пудратчилар 124 гектар ернинг 40 гектаридаги эски беданинг ва 37 гектаридаги янги беданинг биринчи ўримидан юқори ҳосил олдилар. 23 гектар ерда дон учун ва 10 гектар майдонда силос учун маккажўхори, 4 гектар ерда лавлаги, 10 гектар ерда бир йиллик ўтлар етиштирилмоқда.

Молларга рацион бўйича ем-хашак бериш, уларни зооветеринария қоидалари асосида асраш ва бунинг учун озуқа цехининг бир маромда ишлашини таъминлаш—ижарачиларнинг диққат марказида.

Колхоз бош бухгалтери Б. Юсуповнинг ҳикоя қилишича, бўрдоқичилик фермаси ўтган йили чорвачиликдан 15 минг сўм иқтисодий зарар кўрган. Энди эса моллар ижарачилар қўлида ўзларининг ҳақиқий эгаларини топди, аҳвол бутунлай ўзгариши турган гап. Жумладан, шу йилнинг ўзида 5700 сўм фойда олиш кўзда тутилмоқда. Бунга шубҳасиз, маблағ ва материалларни тежаб-тергаб сарфлаш, техника ва моддий ресурслардан самарали фойдаланиш туфайли эришилади.

Давлатга ҳам, ижарачиларга ҳам фойдаси муштарак бўлган меҳнатни ташкил этишнинг бу янги усули яхши натижалар беришига ва у маъмурчилик манбаи бўлиб қолишига ишончимиз комил, —дейди ижарачи пудратчилар бошлиғи Раҳим Ҳайитбоев. —Фақат энг муҳими, гап — пудрат шартномаси мажбуриятларини колхоз правлениеси ҳам, ижарачилар ҳам аниқ, пухта бажаришида қолди.

• Қайта қуриш одимлари

БИЛИМДОН ВА ТАЖРИБАЛИ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Ўтган йили иттифоқдош республикалар олий партия мактабларининг дастлабки юз битирувчиси Ўзбекистон партия ва совет органлари раҳбар ходимлари отряди сафини тўлдирди, республика ва область газеталари редакцияларида иш бошлади. Бугунги кунда республикамизнинг уч юз вакили эса Россия Федерацияси, Украина, Белоруссия ва Литва олий партия мактаблари аудиторияларида билим олмоқда.

Кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашда интернационал алоқаларнинг кенгайиши — тобора кенг кўлам касб этаётган қайта қуриш нишоналаридир. Қардош республикаларда билим олаётган тингловчилар фақатгина назарий билимлар ва амалий кўникмаларнинг программадаги ҳажмини ўзлаштирибгина қолмай, балки партия комитетлари сайлаб қўйиладиган органлари, маҳаллий Советлар, жамоат ташкилотларида таркиб топган энг яхши иш намуналарини атрофлича ўрганиб, эгаллаб оладилар. Бунга қандай эришилади? Тингловчилар маҳаллий партия комитетлари инструкторлари функцияларини бажарадилар. Йирик бошланғич партия ташкилотлари иш тажрибаларини ўрганадилар. Бюро мажлисларига масалалар тайёрлашда, хилма-хил ташкилий-сиёсий тадбирларни ўтказишда бевосита қатнашадилар.

Партия ва совет ташкилотлари ишини қайта қуриш тажрибасини ўзаро ўртоқлашиш, пролетар ва революцион анъаналаримиз ғоят хилма-хил меросини эгаллаб олиш, улардан амалий ишда ва кундалик фаолиятда кенг фойдаланиш бебаҳо аҳамият касб этади. Ҳозирги пайтда район, шаҳар, область партия комитетлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, ижроия комитетлари ва газета редакцияларида ишлаб турган кўпгина битирувчилар ташаббускорлик ва масалаларни ҳал этишга новаторларча ёндашув намуналарини кўрсатмоқдалар.

Лекция ва семинарлар, амалий машғулотлар ва зачётлар, ўқув тарбиявий жараён ва кундалик турмуш— тингловчиларга бутун ўқув мобайнида ҳамроҳ бўладиган жиҳатлар эҳтимол мамлакатимиздаги барча партия мактаблари учун хосдир. Бироқ Ўзбекистон вакиллари таълим олаётган ўқув юртлари фаолиятида ўзига хос жиҳатлар ҳам йўқ эмас. Улар республика партия комитетларининг фаолиятлари тўғрисида мунтазам ахборот олиб турадилар. Республика газета ва журналлари, ижтимоий-сиёсий ва бадиий адабиёт намуналарини олиб турадилар. Иттифоқдош республикалар кунлари, интернационал дўстлик кечалари ўтказилаётир. Рус тилини яна ҳам чуқурроқ ўрганиш учун курслар, группалар ва тўгараклар ташкил этилган. Тингловчилар ётоқхоналарида интернационал принцип бўйича жойлаштирилгани ҳам мамлакатимиздаги турли халқ ва элатлар вакиллари билан яқин муомалада бўлиш, қардош халқлар ҳаёти, маданиятини ўрганиш имкониятини беради.

Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон Компартиялари Марказий Комитетлари Бюроларининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, Марказий Комитет секретарлари ва бўлим мудирларининг Москва, Ленинград, Минск, Свердловск, Новосибирск, Саратов ва Тошкент олий партия мактаблари тингловчилари билан учрашувлари ва докладлар билан чиқишлари анъанавий тусга кирди. Улар тингловчиларни республикалардаги ташкилотчилик ва сиёсий ишнинг аҳволи, экономикани бошқаришда туб ислоҳотнинг бориши, демократиялаштириш, кадрлар сиёсатини такомиллаштириш жараёнлари билан таништирмоқдалар.

Бу йил Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев—Киев, Марказий Комитет секретарлари М. Ҳ. Холмуҳамедов, А. С. Икромов, В. А. Антонов — Новосибирск, Свердловск ва Саратов олий партия мактабларида бўлдилар. Марказий Комитет секретарларининг «Ўзбекистон партия ташкилотининг республика социал-иқтисодий тараққиётига сиёсий раҳбарлигини такомиллаштириш, салбий ва турғунлик ҳолатларини бартараф этиш борасидаги иши тўғрисида»ги докладлари тингловчиларга республика партия ташкилоти амалга ошираётган ғоят кўламли ишларни чуқур англаб етишга ёрдам берди.

Марказий Комитет секретари В. Н. Лобко Ленинград Олий партия мактаби профессор-ўқитувчилари ва тингловчилари ҳузурида «Партиявий иш услубини қайта қуриш — давримизнинг муҳим талаби» мавзуида доклад қилди. Марказий Комитет масъул ходимлари, область партия комитети секретарларининг Минск, Горький ва Вильнюс олий партия мактаблари тингловчилари билан учрашувларида республика партия комитетларида қайта қуришнинг бориши тўғрисида муфассал ахборот берилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишоновнинг Москва Олий партия мактаби тингловчилари билан учрашуви кўзда тутилмоқда. Республиканинг бошқа раҳбар ходимлари Минск, Ленинград, Горький олий партия мактабларида учрашувлар ва суҳбатлар ўтказадилар. Ёзувчилар, журналистлар, маданият арбоблари тингловчилар меҳмони бўлишади. Бундай учрашувларда лекция ва докладлардан ташқари семинарлар, мунозара кечалари, давра суҳбатлари ўтказилади. Ўзбекистон студиялари тайёрлаган ҳужжатли ва бадиий фильмлар намойиш этилади.

Кадрлар тайёрлашда интернационал алоқалар мунтазам ривожланиб бормоқда. Тошкент Олий партия мактабида Қозоғистон, Туркманистон, Тожикистон, Қирғизистон, шунингдек, Ленинград, Куйбишев, Горький, Иваново областлари ва Москва шаҳридан келган тингловчилар таълим олишмоқда. Партия мактабининг кафедралари юқори малакали кадрлар билан мустаҳкамланди. Фақат кейинги икки йилнинг ўзида бу ерда ишлаш учун олти фан доктори ва йигирма беш фан кандидати юборилди. Булардан йигирма уч киши партия, совет ва комсомол органларида амалий иш тажрибасига эга. КПСС Марказий Комитетининг тавсияси бўйича уч ўқитувчи бу ерда доимий ишлаш учун келди.

Турғунлик даври нуқсонларини бартараф этиш ва инқилобий қайта қуриш жараёнини активлаштириш республика кадрлар корпусини янгилашни ва янги кучлар билан тўлдиришни тақозо этмоқда. Ташаббускор, принципиал ва виждонли ходимлар раҳбарлик ишларига кўтарилмоқда. Партия комитетлари фаолиятининг асосий методи ҳам, КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезисларида таъкидланганидек, кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш, уларни тарбиялашдан иборатдир.

Мунозара учун минбар

КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезисларини муҳокама қиламиз

● М. ТЎРАЕВ — конференция делегати:
— Партия ташкилотлари секретарларининг ролини ошириш керак.
● А. ОТАЖОНОВ:
— Меҳнаткашлар ўртасида идеологик, оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни олиб боришда педагог кадрлардан кенг фойдаланиш мақсадга мувофиқ.
● А. Н. ЛЕСНОВ:
— Менимча сайлаб қўйиладиган органлар ҳузурида ягона назорат қилувчи ташкилот тузмоқ керак.

«Совет Ўзбекистони» давра суҳбати

Қарши шаҳар партия комитетида КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси Тезислари муҳокамасига бағишланган давра столи бўлиб ўтди. Унда иштирок этган шаҳар партия комитети аппарати ходимлари, сайлаб қўйилган партия органларининг аъзолари, актив коммунистлар, бошланғич партия ташкилотлари секретарлари ва партия ветеранлари Тезислар юзасидан ўз фикр ва мулоҳазаларини баён қилдилар.

ОШКОРА БАҲС

В. ЛОЗИЦКИЙ, шаҳар партия комитети биринчи секретари: — Тезислар матбуотда ёритилгандан кейин жойларда кўплаб фикр ва мулоҳазалар, таклифлар билдирилмоқда. Қайта қуришда нималарга эришилди? Сиёсий раҳбарликда қандай ўзгаришлар рўй берди, янги иш форма ва методлари нималардан иборат? — каби саволлар ҳам тушмоқда. Баъзи коммунистлар қайта қуриш шаҳарда ниҳоятда суст боряпти, деб ошкора айтмоқдалар. Бу ҳақда куни кеча шаҳар партия комитети раҳбарларининг сайлаб қўйилган органлар аъзолари билан учрашувида ҳам гапирилди. Албатта, бунда жон бор. Шаҳар партия ташкилотларида қайта қуриш ва янгиланиш ниҳоятда суст боряпти. Партиявий таъсир ҳамма коллективларда ҳам яққол сезиляпти, деб бўлмайди. Чунки партия аппарати ходимлари билан сайлаб қўйилган органларнинг аъзолари ўртасида ҳали мустаҳкам алоқа йўқ.

Тезисларда шу ҳақда етилган масалалар тилга олинганлиги бежиз эмас. Масалан, партиянинг сайлаб қўйиладиган органларини шакллантириш тартибига ўзгартишлар киритиш таъкидланган. Бу жуда маъқул гап. Шунингдек, **партия комитети аппарати ходимлари коммунистлар олдида масъулиятни чуқур ҳис этмоқлари зарур. Аксинча бизда баъзи инструкторлар ва бўлим мудирлари сайлаб қўйиладиган орган аъзоларига «буйруқ беришдан» нарига ўтишмайди.** Менимча конференцияда бошқа муҳим масалалар қатори **масъул ходимларни ҳам тайинламай, сайлаб қўйиш практикаси тўғрисида бир фикрга келинса мақсадга мувофиқ бўларди.** Партия ходимининг масъулияти, кадрларга коммунистлар орқали раҳбарлик қилиш роли ошарди.

А. Л. ЛИХИН, Қарши тикувчилик бирлашмаси бош директори: — Тезисларда «Район ва шаҳар комитетларидан бошлаб барча партия комитетлари учун ваколатларнинг бир хил муддати — беш йил қилиб тайинлансин» деб кўрсатилган. Тўғри, у конференциядан бу конференциягача беш йил муддат етарли. **Пленумларни ҳам иложи борича уч ой муддатда эмас, беш ойда ёки ярим йиллик якуни билан ўтказилса маъқул бўларди.** Ахир нуқул тадбирлар ўтказишдан кўра директив топшириқларни бажармоқ керак. **Буни совет ва хўжалик ташкилотлари, ишлаб чиқариш корхоналари раҳбарларига ҳам тааллуқли деб белгиламоқ зарур. Бир жойда 10 йил муддатда ишлаш жуда кўплик қилади. Бу борада Тезисларнинг олдинги бандига аниқлик киритмоқ лозим.**

В. ХЎЖАЕВ, «Қаршистрой» бошқармаси партия комитети секретари ўринбосари: — Бўлажак конференцияда **бошланғич партия ташкилоти секретарларининг ишлаб чиқариш коллективларидаги ҳуқуқлари конкрет белгилаб берилса айни муддао бўларди.** Масалан, касаба союз ташкилотининг ҳуқуқи бор: ишчининг айби бўлса муҳокама қилиб жазолайди. Афсуски, партия ташкилоти бундай ҳуқуққа эга эмас. У фақат коммунистларни жазолайди, холос.

Яна бир таклиф: **агар корхона планни ошириб бажарса бундан ишлаб чиқариш раҳбарлари моддий манфаатдор, уларга икки-уч ойлик миқдорида устама мукофот ҳам беришади. Эртадан кечгача елиб-югурсада партия ташкилоти секретарига мукофот берилмайди. Секретарнинг моддий манфаатдорлиги тўғрисида ҳам ўйлаш фурсати етди.** Бу унинг меҳнатга иштиёқини оширибгина қолмай, иқтисодий аҳволини ҳам яхшилайди.

А. Н. ЛЕСНОВ, Қарши тажриба ремонт-механика заводи партия ташкилотининг секретари: — Конференцияда бошланғич ташкилот структураси кўрилганда қуйидаги фикрга эътибор беришни таклиф қиламан. **Ишчилар сони 150-200 дан ортиқ корхона ва ташкилотларда сиёсий тарбия, идеологик иш олиб борадиган партия ташкилотининг секретари ишдан озод этилган киши бўлмоғи лозим.**

Г. БАДАЕВ: Шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими бошланғич партия ташкилотининг секретари: — Мен Александр Николаевич Леснов фикрини маъқуллайман. Саноат корхоналари партия ташкилотларига ишдан озод қилинган киши секретарлик қилади. Аммо тармоқ ташкилотлари ҳақида ҳам ўйлаб кўрмоқ лозим. Соғлиқни сақлаш муассасаларида ишдан озод қилинган партия ташкилотлари секретарлари йўқ. Партия ташкилоти раҳбар ва назорат қилувчи орган. Айрим жойларда партиявий таъсирнинг бўшлигидан медицина муассасаларида ҳали ҳам тартибсизлик рўй беряпти.

А. Н. ЛЕСНОВ: — Магазинлар, болалар муассасалари ва бошқа ташкилотларда санитария станцияси, маъмурий органлар, гостстандарт, халқ контроли ва бошқа текширувчилар кўп-у, ишда ижобий ўзгаришлар йўқ. Менимча **сайлаб қўйиладиган органлар ҳузурида ягона назорат қилувчи ташкилот тузмоқ керак.** Бу принцип конференцияда тилга олинади деган умиддаман.

И. УСМОНОВ, Қарши давлат педагогика институти доценти: — Мен партия, совет ва хўжалик органларига раҳбарлик сайлови фақат ёпиқ овозда ўтказилиши ҳақидаги таклифни маъқуллайман. Чунки демократия ва ошкораликка риоя қилмаслик хунук оқибатларга олиб келади.

Н. АКРАМОВА, партия ветерани: — Кадрлар партиянинг бойлиги. Шу маънода иш мазмунини ўзгартирмоқ лозим бўлади. Чунки ҳозирги кадрлар ҳушёр, сиёсий билимдон. Лекин айни пайтда ёшларда ҳаётий тажриба етишмайди. Шунинг учун ҳам улар масалага эскича ёндашиб, қийинчиликлардан чўчишади. **Эндиликда одамлар билан очиқ гаплашадиган, тўғри сўз, ҳалол, адолатпарвар кишиларга раҳбарлик вазифасини ишониб топширмоқ керак.**

Баъзан район халқ судьялигига куни кеча олий билим даргоҳини битириб келган ёшгина қизни тавсия этишади. Бу қиз одамлар тақдирини ҳал қила оладими? Бунга жавоб бериш анча мушкул. Менимча шунга ўхшаш принциплар Тезисларда чуқур кўрсатилмаган бўлсада конференцияда тилга олинмоғи керак.

С. РУСТАМОВА, шаҳар партия комитети аъзоси: — Тезисларда партия сафларининг сифат состави ҳақида ҳам гап борган. Жумладан унда шундай сатрлар бор. «...партия сафлари ўсишини «разнарядка» йўли билан тартибга солиб туриш практикаси партиянинг ўзини ва бутун жамиятни ривожлантиришнинг реал талабларига зид келаётир деган фикр айтилмоқда». Чиндан ҳам разнарядканинг нима кераги бор? **Ишчилар, инженер-техник ходимлар, зиёлилар орасида шундай ажойиб кадрлар борки, улар партия сафларини тўлдиришга лойиқ, коммунистик жамият қуришда актив иштирок этадиган кишилардир. Шулар ҳисобидан партия сафларини тўлдирмоқ керак.**

Х. АЗИЗОВА, Қарши давлат педагогика институти кафедраси мудири: — **«Разнарядка» масаласига юқоридан чек қўймоқ керак.** Ҳатто бошқа соҳаларда бўлгани каби маҳаллий Советларга депутатларни ҳам кимлардан сайланиши юқоридан кўрсатилади. Шунинг учун ҳам бу юксак номга баъзан нолойиқ кишилар муяссар бўлишяпти. Масалан, институтимиздан тўрт киши шаҳар Советти депутатлигига сайланган. Уларнинг айримлари сайловчилар учун биронта фойдали иш қилгани йўқ.

Давра столи атрофидаги суҳбатда сўз олган шаҳар партия комитетининг секретари М. Маҳмудов, бўлим мудирлари Б. Жалилов, Б. Зарипов, «Шўртангаз» газ қазиб чиқариш бошқармаси бошлиғи Т. Омонов, «Қаршитермопласт» заводи наладчиги Ю. Грич, «Эскиангорканалстрой» тресті бошланғич партия ташкилоти секретари В. Ерохин, шаҳар ижроия комитети раиси ўринбосари О. Королева, «Ўзбекнефтегазгеология» бирлашмаси партия ташкилоти секретари ўринбосари В. Докунихин ва бошқалар ҳам қайта қуриш шароитида партия, совет ташкилотлари ва бошқа маъмурий, хўжалик органлари иш услубини янгилаш, партия ҳаётини тубдан соғломлаштириш, хўжаликка раҳбарлик ва инсон омилини, интернационализмни янада такомиллаштириш билан боғлиқ қимматли фикр-мулоҳазаларини, таклифларини айтдилар.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Райкомга хат келди

НАМАНГАН ОБЛАСТИ. Ўзбекистон Компартияси Чортоқ район комитети аппарати ошкоралик ва демократиялаш шароитида идеология ишларининг янги форма ва методларини қидириб топмоқда ва амалда фойдаланмоқда. Райком ва район ижроия комитети активлари одамлар билан ягона сиёсий кунлар ёки сайловчилар ҳузурида ҳисоб бериш пайтларида бўладиган учрашувлар билан чекланиб қолишмаяпти. Ҳозир бундай суҳбатлар далаларда, фермаларда, ишлаб чиқариш цехларида, аҳоли истиқомат жойларида тез-тез ўтказилмоқда. «Райком кунлари», «Очиқ хатлар кунлари» анъанага айланиб қолди. Ишнинг бундай шакли одамларнинг кайфияти ва талаб-эҳтиёжларини билиб туриш, юзага келаётган муаммоларни бевосита ўша жойларнинг ўзида зудлик билан ҳал этиш имкониятини беряпти.

Шундай бўлса-да, меҳнаткашлар райкомга келмоқдалар, хатлар ва шикоятлар тушмоқда. Аммо уларнинг биронтаси ҳам аппарат ходимлари диққат-эътиборидан четда қолмайди. Олинаётган мактубларнинг характери ҳар хил. Масалан, яқинда район партия комитетининг биринчи секретари Х. Умрзоқов маиший хизмат кўрсатиш ходимларининг бир группасидан хат олди. Унда бир раҳбарни бошқасига алмаштириш илтимос қилинган эди. Ўша раҳбар коммунистдир, унинг ўрнига даъвогарлик қилаётган киши эса партиясиз. Нима қилиш керак? Сайлов ўтказилди. Унда коллектив истаган одам — А. Бойдадаев кўпчилик овоз олди. Маиший хизмат кўрсатиш ходимларининг ишлари анча яхшиланди.

Бошқа мисол келтирайлик. «Ленинизм» совхозида истиқомат қилувчи 82 ёшли пенсионер А. Бурҳонов район партия комитетига мурожаат қилди. Ветеран жамғармасида минг сўм пули борлигини ва уни Ўрaариқ ва Арбоғиш қишлоқлари ўртасидан ўтувчи сой устида кўприк қурилишига сарфлашни истаганлигини хабар қилган эди. Албатта, бу пул бундай катта қурилишга етмаслиги турган гап. Ана шунда совхоз етмаётган пулга ўз маблағини қўшди. Энг муҳими, оқсоқолнинг илтимоси қондирилди.

Гражданлардан келаётган хатлар ва шикоятларнинг аксарият қисми уй-жой таъминоти сингари муҳим социал муаммо билан боғлиқдир. Бу масалани шаҳар ижроия комитети узил-кесил ҳал эта олмади. Шунда бу ишга район партия комитети аралашди. Ниҳоят, шаҳарликлар ва яқинда ташкил этилган «Чортоқ» совхози аҳолисига якка тартибда уй-жой қуриш учун салкам мингта ер участкаси ажратилди.

Партия комиссияси ҳам ўз фаолиятини жонлантириб юборди. Партия ички ҳаёти масалаларидан ташқари, хўжалик, социал муаммолар ҳам муваффақиятли ҳал этилмоқда.

Суратда: район партия комитетининг секретари О. Абдураҳимова «Москва» колхози оқсоқоллари ҳузурида сўзламоқда.

Б. Юсупов ва А. Ковтун фотоси [ЎзТАГ].

• Сўз — конференция делегатига

Партия ташкилотлари, аввало, коммунистлар орқали ҳаракат қилиб ва одамлар билан иш олиб бориб, ҳар бир коллектив ўз зиммасига юклатилган вазифаларни тўла-тўкис бажаришига, ўз демократик ҳуқуқларини амалга оширишига эришишлари зарур.

(КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезисларидан).

Ҳаётимизда кун сайин ўзгаришлар бўлмоқда. Қайта қуриш ҳаракати шу қадар жўшқинлашиб кетдики, унинг тўлқини бориб етмаган жой қолмади. Илгарилари бюро мажлисларида, пленумларида, активлар йиғилишида ҳомуза тортиб ўтирган одамларни кўп кўрганман. Чунки улар янги гап эшитмасликларини олдиндан билардилар. Шу зайл бепарволик, лоқайдлик, расмиятчилик ғовлаб кетганди.

Энди ҳар бир бюро мажлисидан албатта бир янгилик билан қайтамиз. Пленум, йиғилишларда ўтирган кишилар сергаклик, ҳушёрлик билан қайта қуриш одимини ҳис қилиб турадилар. Жамиятнинг барча жабҳалари ҳаракатга келганини ҳис этиб, кишида масъулият ҳисси ортади.

КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезисларини ўқир эканман, нақадар улкан ўзгаришлар, янгиликлар бизни кутаётганини сездим. Бу ҳужжатни синчиклаб ўқиб чиқдим, ўзимча таҳлил қилдим. Шунда областимиз коммунистлари менга катта ишонч билдиришганини англадим. Ҳа, зиммамга жуда залворли масъулиятни юклашди. Бу ҳам шараф, ҳам ишонч масъулиятидир.

Тезисларда таъкидланганидек, қайта қуриш жамиятда, ҳаётимизда принципиал янги ғоявий-сиёсий вазиятни вужудга келтирди. У ҳақиқатга айланди, у юксалиб, ўсиб, ривожланиб бормоқда, у ҳар томонлама қулоч ёйиб, барча қатлам ва соҳаларни қамраб олмоқда. Узоққа бормайлик. Бизнинг колхоз партия ташкилоти фаолиятига назар солайлик.

Олдин йиғилишни ўзимиз тайёрлардик. Сўзга чиқувчилар нутқини ҳам ўзимиз ёзардик. Қарор ҳам ўзимиздан чиқарди. Ижросини қоғозда «дўндириб» қўйиш ҳам ўзимизга қоларди. «Ўзимиз» — бу партия ташкилоти секретари. Бошқача айтганда секретарь ёзув-чизувни боплаб қўйса бас, иш «кетаверарди». Бу эса ҳаракатсизлик касалини кенг ёйди. Партия ҳаётининг жуда кўп бўғинларида ана шу касаллик эркин «яшаб» қолганди. Энди бу ҳақда гапириш, эслаш кулгили туюлади.

Яқинда жанговарлик кўригининг муҳим, асосий жараёни — аттестацияни бошлаб юбордик. 256 нафар коммунистнинг элдик нафари ҳозиргача аттестациядан ўтди. Биз бу ишда шошма-шошарликка йўл қўймаслик учун уни босқичма-босқич амалга оширяпмиз. Коммунистлар пухта тайёргарлик кўришлари учун шароит яратяпмиз. Моҳира Усмонова, Толиб Турсунов сингари коммунистлар саволларга жавоб беришолмади.

Биз уларни аттестациядан ўтказмаслигимиз мумкин эди. Аммо бу колхозчилар ҳалол, виждонан ишлашади. Шу боис ғоявий-сиёсий билимларини оширишлари учун вақт бердик. Улар ҳозир аттестацияга қизғин тайёргарлик кўришмоқда. Ширин Бердиев, Ҳаким Ҳомидов, Аслам Улуғов, Тоҳир Маматқулов ва бошқалар аттестациядан жуда яхши ўтдилар. Умуман, бу тадбир партия ташкилоти жанговарлигини ошириш учун катта ҳисса бўлиб қўшилмоқда.

Коммунистлар аттестация давомида цех партия ташкилотлари фаолиятини тубдан қайта қуриш, уларнинг ролини ошириш масаласини ўртага қўймоқдалар. Дарҳақиқат, бу ўткир масаладир. Ҳозир ҳам цех партия ташкилотлари асосан қоғозда «фаолият» кўрсатмоқда. Хўш, уларнинг ролини оширмоқ учун нима қилиш керак?

ЖЎШҚИНЛИК ВА ВИЖДОНИЙЛИК УЙҒУНЛАШСА

Мен Тезислар билан танишарканман, ана шу ҳақда ўйладим ва муаммонинг илдизига назар ташладим. Икки-уч йилдан бери цех партия ташкилотларининг ҳисобот йиғилишларида юқори партия органлари вакиллари қатнашмоқдалар. Улар коммунистлардан танқид ва ўз-ўзини танқидни, таклифларни кутишади. Сўнг ҳаммасини ёзиб олишади. Ҳатто биз ўзимиз танқидий таклифларни жамлаб юқори партия органларига етказамиз. Шу билан иш тугайди.

Танқид қилган киши эса жавоб кутади. Хўш, ҳозиргача ким цех партия ташкилотларида кўтарилган масалалар бўйича ахборот берди? Таклифи қоғозда қолиб кетган коммунист қайтиб танқид қилармикан? Шу зайл цех партия ташкилотининг роли сусайиб боради.

Маҳмуд Азимов 1-бригада цех партия ташкилотининг секретаридир. Коммунистлар билдирган таклиф ва мулоҳазалар ижроси учун тиним билмай югуради. Партия комитетига келади, керак бўлса райкомга боради.

Хуллас, ижрони таъминлайди. Шу сабабли коммунистлар ҳамма масалада унга мурожаат қилишади. Лекин бундай кишилар оз. Ҳозирги хўжалик ҳисоби шароитида ундайлар вақт топишолмайди. Агар жамоат иши учун югуришса, шартнома бажарилмай қолади.

Менимча жамоат ишлари билан шуғулланиш муаммоларини ҳам қараб чиқадиган вақт келди. Оилавий звено бошлиғи энди ҳеч қачон жамоат ишига розилик бермайди. Унинг учун асосий иш — далада. **Балки цех партия ташкилотлари ҳақида ўйлаб кўриш керакдир: балки уларни қисқартириш зарурдир. Агар бу нотўғри бўлади десак, у ҳолда унинг ролини ошириш, секретарь учун шароит яратиш йўлларини қидирмоқ керак.**

«Партия сафларининг сифат состави, коммунистларнинг ўз авангардлик ролларини бажаришлари ҳақидаги масалалар партияда ва жамиятда кенг муҳокама қилинаётир, — дейилади Тезисларда. — Шу муносабат билан партия сафлари ўсишини «разнарядка» йўли билан тартибга солиб туриш практикаси партиянинг ўзини ва бутун жамиятни ривожлантиришнинг реал талабларига зид келаётир, деган фикр айтилмоқда». Бу масалага жуда тўғри назар ташланган. **Партиянинг авангардлик роли яққол сезилиб туриши учун «разнарядка»га чек қўйиш керак.**

Кейинги йилларда одамлар партия аъзоларининг айримларига ишонмай қўйишди. Чунки ўғрилар, муттаҳамлар, ўз манфаатини ўйлаб иш кўрувчилар орамизга суқулиб киришди. Коммунистлик улар учун раҳбарликка йўл очиб берди. Натижада ҳалол, пок, виждон амри билан иш кўрувчилар четда қолишди. Ҳозиргача ҳам бундай кишиларнинг аризалари қолиб кетмоқда. Чунки гоҳ ишлаб турган соҳалари тўғри келмаса, гоҳ ижтимоий келиб чиқишига эътибор беришади.

Яна бир масала хусусида тўхталмоқчиман. Тезисларда партия ташкилотлари хўжалик органлари ишини такрорлашига йўл қўймаслик ҳақида сўз боради. **Тўғри, лекин РАПО сингари ташкилотлар хўжаликка раҳбарлик қилишнинг уддасидан чиқа олмаяпти. Бунинг устига хўжалик ҳисоби шароитида РАПО кераксиз органга айланиб қоляпти. Фақат маълумот талаб қилиш учун статистика бошқармаси ҳам етади. РАПО хўжаликка қандай ёрдам беряпти? Бу саволга жуда кўп раҳбарлар салбий жавоб қайтаришади. Менимча ё район партия комитетининг қишлоқ хўжалик (агросаноат) бўлими ёки РАПОни қисқартириш керак. Бу билан иқтисодий жиҳатдан ютиш мумкин, лекин ҳеч нарсадан ютқизилмайди.**

Район партия комитетининг хўжаликка раҳбарлигини эса бошланғич ташкилот орқали амалга ошириш керак. Бу партия ташкилотлари ролини оширади. Ҳозирча бу хусусда гап бўляпти-ю, амалий ишдан дарак йўқ. **Нега хўжалик раҳбарини албатта райком ёки обком номенклатурасига олиш керак? Аксинча ўзи ишлаб турган хўжаликдаги партком номенклатурасига олингани маъқул эмасми?**

Колхозимизда 23 хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирилади. Доим планлар ортиғи билан уддаланади. Ўтган йил натижалари бўйича Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқдик. Колхоз иқтисодий жиҳатдан бақувватлашди. Бу энг аввало коммунистлар авангардлиги натижасидир. Аммо очиқ айтишим керак, жуда кўп қолоқ хўжаликларда авангардликни ошириш кун тартибидан тушиб қоляпти. Бу иш ўрнига партия ташкилотлари кундалик хўжалик юмушлари билан банд бўлиб қоляптилар.

Ишончим комилки, XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси демократиялашнинг намунасига айланади. Кимнинг нима гапи борлиги албатта сўралади, фикрларимиз асосида ривожланишнинг галдаги вазифалари белгиланади. Шундай экан, айниқса, биз делегатлар алоҳида тайёргарлик кўришимиз, атрофимиздаги кишилар билдиришаётган фикр-мулоҳазаларни умумлаштиришимиз ва Москвага албатта таклиф ва мулоҳазалар билан боришимиз зарур.

Агар мен конференцияда сўз олсам яна икки масалага албатта тўхталардим. Самарқандлик ажойиб бир киши, қайта қуришнинг чинакам тарафдорининг номзоди делегатлик учун тавсия этилмади. Бундан албатта унинг ўзи бехабар. Аммо ҳужжатлари ўрганилганда умр йўлдошининг отаси бир пайтлар судланганн маълум бўлди. Қачонгача бу ярокcиз иш услуби яшайди. Киши севганда, уйланганда келин бўлмишнинг ота-онаси ҳақида справка талаб қилиши керакми? Мени бир нарса қаттиқ ташвишга соляпти. Ўша киши бир куни бу ҳақда билиб қолса, қайта қуришга муносабати қандай бўларкин?

Тезисларда кишиларнинг обрўси, ахлоқий ва ишчанлик, виждонийлик фазилатлари биринчи ўринга қўйилиши керак дейилган. Ана шундай кишининг отаси у ҳали гўдаклигида судланган бўлсачи? Уни партияга қабул қила олмаймиз-ку! У партиявий ишлардан четда қолади-ку! Мабодо отаси судланган қизга уйланган бўлса-чи?

Иккинчи масала шуки, бирор коммунист устидан жиноий иш қўзғатилса, терговчининг хулосаси асосида у партия сафидан чиқарилади. Лекин кишининг жиноятчи эканлигини суд аниқлайди. Биз эса ҳали суд бўлмасданоқ уни айбдор деб топамиз, жазолаймиз. Суд айбсиз дегач, улар яна партияга тикланмоқдалар. Аммо у кишининг партияга ишончи, садоқати, эътиқоди нима бўлади? **Шу сабабли бу хусусда партия ташкилотларига ҳуқуқ бериш керак.** Ҳозир йиғилишда коммунистлар судгача сафимизда турсин дейишсада, барибир район партия комитети ундай коммунистни партия сафидан чиқаради. Суд жиноятчи деб топгачгина, ҳукм кучга киргачгина бундай хулосага келса бўлади, деб ўйлайман. Ана шу масалаларга конференция аниқлик киритишини жуда истайман.

Қайта қуриш жўшқинлиги қалбимизга кириб келди, у бизнинг виждонийлигимиз билан уйғунлашиб кетса, демак одими тезлашади, ҳаракати яна ҳам куч олади. Шундай экан ҳар биримиз ана шу уйғунликни таъминлаш чорасини кўришимиз зарур ва шарт.

Мусо ТЎРАЕВ,
Самарқанд районидаги Улуғбек номли колхоз партия комитети секретари, XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегати.

КОЛЛЕКТИВ ФИКРИГА ТАЯНИБ

Техникумимизнинг қишлоқ хўжалигини механизациялаш бўлимида «Илмий атеизм асослари» курси 18 соат ўрганилади. Бу ўқувчиларда илмий атеистик дунёқарашни шакллантириш учун камлик қилади. Шу фан соати кўпайтирилса, яхши бўларди.

Яна бир мулоҳаза: КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезисларининг 5-пункт 20-абзацида «Партия комитетлари ишининг асоси, методи — кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашни ташкил этишдан, уларни тарбиялаш ва раҳбарлик лавозимларга коммунистларни ҳам, партиясизларни ҳам тавсия этишдан иборат бўлиши керак»... дейилади. Шу жумладан сўнг **«Бунда меҳнат коллективининг ҳам фикри инобатга олиниши шарт»** —деб ёзиб қўйилишини таклиф этаман. Бу ҳаётимизни демократлаштиришга ёрдам беради, деб ўйлайман.

В. ОДИЛОВ,
Бўка қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникумининг ўқитувчиси.

ЎҚИТУВЧИЛАРДАН ФОЙДАЛАНАЙЛИК

Баъзан кўра била-туриб агитатор ёки пропагандистликка омма билан бевосита оғзаки мулоқот қилишга ўрганмаган одамларни тайинлайверамиз. Бунинг оқибати эса ўзингизга маълум. Расмиятчилик натижасида коллектив орасида олиб бориладиган идеология ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилади.

Шу туфайли ҳам меҳнаткашлар ўртасида идеологик, оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни олиб боришда педагог кадрлардан кенг фойдаланишни мақсадга мувофиқ деб биламан. Уларнинг билими ва тажрибаси, педагогик маҳорати, оғзаки нутқининг ривожланганлиги бу соҳада қўл келиши табиий.

А. ОТАЖОНОВ,
Ленинобод район партия комитети иккинчи секретари.

ТАЛАБ ҚАТЪИЙРОҚ БЎЛСИН

Турғунлик йилларида партиянинг обрўси бирмунча тушиб кетганлиги ҳеч кимга сир эмас. Менимча бунинг сабаби КПСС сафига баъзи бир нолойиқ шахсларнинг кириб қолганлигидир.

Мен коммунист эмасман. Лекин Ленин партиясининг обрўси ҳамиша юқори бўлишини истайман. Шу сабабдан Тезисларга қуйидагича таклиф киритаман: **«партия аъзосидан камчилик ва нуқсонларга йўл қўйганлиги учун қатъийроқ талаб қилиш лозим. Шу мақсадда КПСС Уставидаги «кўрсатиб ўтиш» каби юмшоқ жазо чорасини олиб ташлаш мақсадга мувофиқдир. Токи коммунистнинг партия олдидаги, халқ олдидаги масъулияти янада ошсин».**

С. МАҲМУДОВ,
илмий ходим.
Тошкент шаҳри.

• Мамлакат Граждан мудофаасида қайта қуриш қандай боряпти?

ЯНГИ БОСҚИЧДА

Армия генерали В. ГОВОРОВ, СССР Граждан мудофааси бошлиғи

КПСС Марказий Комитетининг ташаббуси билан ва унинг раҳбарлигида жамиятимиз ҳаётининг барча жабҳаларида авж олган қайта қуриш реал воқеликка айланди. Халқ ҳаёти билан узвий боғланган, унинг манфаатларига хизмат қиладиган СССР Граждан мудофааси бу жараёнда фаол қатнашмоқда ва ўз фаолиятини тубдан қайта қуриш тадбирларини амалга оширмоқда.

Турғунлик даври камчиликлари бизни ҳам четлаб ўтгани йўқ. Бундай камчиликларга бизнинг, ҳам граждан мудофааси қурилиши ва уни ривожлантиришнинг стратегик масалаларидаги, ҳам унинг вазифалари ва тадбирларини бажаришнинг тактик масалаларидаги ўз хатоларимиз қўшилди.

Лекин танқидни ўта ошириб, илгариги йиллардаги эришилган барча ютуқларни инкор этмаслик керак. Бироқ илгари бажарилган барча ишларни давр тақозоси мамлакатимиз ва жамиятимиз ҳаётининг янги шароитларидан келиб чиқиб, ҳушёрлик билан баҳолаш ва ҳатто қайта баҳолаш энг амалий ёндашув бўлур эди.

Совет ҳарбий доктринаси қоидалари, жумладан, унинг қатъий мудофаа характери ва мамлакат мудофааси учун етарли чора-тадбирлар меъёрини сақлаш принципи СССР Граждан мудофааси фаолияти учун асос бўлувчи шартлардир. Бунда биз совет кишилари учун камроқ хавфсизлик чоралари кўрилишига йўл қўймаслигимиз лозим. Партия ва ҳукумат томонидан кўрилаётган чора-тадбирларга қарамасдан, жаҳонда кескин ҳарбий-сиёсий вазият сақланиб қолмоқда. Ҳарбий курашнинг катта вайронгарчилик келтирувчи ва яксон этувчи энг янги воситаларини қўллаш орқали можаролар келиб чиқиш хавфи ҳали бартараф этилгани йўқ. Буни ҳисобга олмаслик мумкин эмас.

Шундай қилиб, ҳозирги босқичда қуролли курашнинг воситалари ва усулларида сон ва сифат ўзгаришлари бўлаётганлиги граждан мудофаасининг вазифалари, ташкил этилиши ва олиб борилишида мувофиқ ўзгаришлар зарурлигини келтириб чиқаради.

Бошқа бир томондан, ҳозирги замон шароитида илмий-техникавий ва ишлаб чиқариш фаолиятининг суръатлари жадаллашиб, миқёслари кенгаяётганлиги — мураккаб техника системаларидан фойдаланиш тобора ўсиб бораётганлиги, улардан фойдаланишдаги таваккалчилик кучайиб бораётганлиги, шунга мувофиқ тарзда кишилар саломатлиги ва ҳаёти учун, атроф муҳит учун, ишлаб чиқаришнинг нормал ишлаши учун реал хавф ошиб бораётганлиги билан боғлиқдир.

Чернобиль АЭСида рўй берган авария оқибатларини бартараф этиш учун қанчалик катта куч-ғайрат, маблағлар сарфланганлигини эсга олайлик. Мамлакатимиз йирик регионларининг, давлат бошқаруви кўпгина бўғинларининг одатдаги хўжалик фаолияти маромн узоқ ойлар мобайнида бузилди. Кўплаб раҳбарлар, олимлар, қурувчилар, шифокорлар ва бошқа мутахассисларни ўз одатдаги ишларидан чалғитишга, планларда кўзда тутилмаган материаллар, техника, транспорт воситаларидан фойдаланишга тўғри келди.

Чернобиль воқеалари муносабати билан телевидение орқали нутқ сўзлаб, М. С. Горбачев бундай деди: «Биз Чернобилдаги авария Америкадаги, Англиядаги ҳамда бошқа атом станцияларидаги авариялар сингари барча давлатлар олдига масъулият билан муносабатда бўлишни талаб қилаётган ғоят жиддий масалаларни қўяди, деб ҳисоблаймиз...

Биз учун Чернобилнинг рад этиб бўлмайдиган сабоғи фан-техника революцияси янада авж олдирилаётган шароитларда техниканинг пухталиги, унинг хавфсизлиги масалалари, интизом, тартиб ва уюшқоқлик масалалари биринчи даражали аҳамият касб этаётганлигидан иборатдир».

Бу ҳолатлар партия, совет, хўжалик ва ҳарбий органлар томонидан, мамлакатимизнинг барча гражданлари томонидан граждан мудофааси масалаларига, аҳолини ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, ҳар қандай фавқулодда вазиятларда ҳам бошқарув системасининг аниқ ишлашини, социалистик мулкни сақлашни таъминлаш бўйича вазифаларни ҳал қилишга янгича ёндашувлар зарурлигини келтириб чиқаради.

Шуни тан олиш керакки, ҳозирги вақтда кўпгина бошқарув органлари ва Граждан мудофааси кучлари бундай юксак талабларга ҳозирча жавоб бера олмаяптилар. Турли доирадаги барча раҳбарлар ҳам ўзларига топширилган участкаларда граждан мудофаасининг аҳволи ва шайлиги учун ўз шахсий масъулиятларини тушуниб етаётганлари йўқ. Улар беғамлик ва бепарволик кўрсатишмоқда, ишлаб чиқаришда ҳам, ҳарбий шароитда ҳам реал хавф даражасига етарлича баҳо бермаяптилар.

Бу борада, афсуски, салбий мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Аммо гап бунда эмас, балки ҳозирги пайтда юзага келган тенденциядадир. Бу эса қайта қуриш фақат граждан мудофааси назарияси ва практикаси соҳасидагина эмас, балки кишилар онгида, уларнинг ҳам тинчлик, ҳам ҳарбий давр шароитидаги фавқулодда ҳолатларда ҳимоя тадбирларини кўришнинг роли ва аҳамиятига нисбатан қарашларида ҳам қайта қуриш бўлиши лозимлигидан далолат бермоқда.

Табиийки, қайта қуриш пишиқ-пухта ва аниқ-равшан назарий концепцияларни талаб этади. Уларни ишлаб чиқиш ва ривожлантириш замирида граждан мудофаасининг инсонпарварлик моҳияти: одамлар ҳаёти ҳақида ғамхўрлик, уларни ҳарбий, ишлаб чиқариш ёки табиий характердаги шикаст етказувчи омиллар таъсиридан ҳимоя қилиш кабилар ётади.

Аҳолини авариялар, фалокатлар ва табиий офатларнинг вайрон келтирувчи кучидан ҳимоя қилиш, уларнинг оқибатларини бартараф этиш чоғида қутқарув ишларини ва бошқа кечиктириб бўлмайдиган ишларни амалга ошириш Граждан мудофааси органлари ва кучлари шайлигига талабларни оширади, қабул қилинадиган қарорларнинг тўғрилиги ва ўз вақтида қабул қилиниши учун раҳбарларнинг масъулиятини кучайтиради ҳамда СССР гражданларининг ҳаёти ва фаолиятини таъминлаш юзасидан энг муҳим социал чоралар қаторига киради. Буларнинг ҳаммаси ҳозир қонун, директив ва норматив ҳужжатлар тариқасида тайёрланмоқда. Бу ҳужжатларда мансабдор шахслар ва барча гражданларнинг ҳимоя чора-тадбирларини бажариш учун масъулияти, ҳуқуқ ва бурчларини аниқроқ акс эттириш кўзда тутиляпти.

Ҳозирги вақтда мамлакат хўжалик механизмида юз бераётган ўзгаришларга кўпроқ эътибор берилмоқда. Халқ хўжалигининг территориал ва тармоқ ташкилотлари билан биргаликда улар граждан мудофааси кучларининг функция ва вазифаларини, ташкил этилиши ҳамда улардан фойдаланиш тартибини, тадбирларни уюштириш ва бажариш масалаларини аниқлаяпмиз. Бу жонли, ижодий ишдир. Кўп нарса аҳолининг ўзи, корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар меҳнат коллективларининг ташаббуси билан юзага келади.

Ўз-ўзидан аёнки, буни пала-партиш ишлашга даъват, деб қабул қилмаслик керак. Ҳозирги босқичда граждан мудофаасини ташкил этиш ва олиб бориш бўйича умумий қоидалар, албатта, белгиланади. Аммо бу қоидаларни жой ва вақтнинг муайян хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда қўлланиш практикасини одамлар ташаббуси, ижодкорлиги ва фаоллигисиз рўёбга чиқариб бўлмайди.

Граждан мудофааси бошқарув органларида ҳам муайян ўзгаришлар бўлади. Чунки уларни янги вазифалар, амалий ишларга яқинлаштириш лозим. Бунда район ва шаҳар бўғинига алоҳида роль ажратилади. Биз бу органлар ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлаш оширилишини ҳисобга олиб уларнинг бевосита жойларда граждан мудофаасини қайта қуриш ишидаги фаоллиги кучайишидан умид қилишга ҳақлимиз.

Шунингдек, биз Граждан мудофааси кучларининг тузилиши ва составини ҳам — уларнинг қўққисдан юзага келадиган вазифалар шароитидаги ҳаракатларга шайлиги ва имкониятлари ошадиган қилиб аниқлаб олишимиз керак. Даврнинг асосий талаби — реаллик ва билимдонлик халқ хўжалиги объектларида регионал ҳамда тармоқ хусусиятлари ва имкониятларини ҳисобга олган ҳолда ҳарбийлашмаган тузилмалар ташкил этиш, жиҳозлаш ва тайёрлаш бўйича барча ишларимизга сингиб кетиши лозим.

Граждан мудофаасини такомиллаштиришда таълим системасини қайта қуришга алоҳида аҳамият берилади. Унинг асосий мақсади— тайёргарлик сифатини оширишдан ва ўқитилаётганларга фавқулодда ҳолатларда амалий ҳаракат қила олиш кўникмасини ҳосил қилишдан иборат. Бу ўринда аҳолини ўзининг фаоллиги ва онгини қайта қуриб олишсиз, ўйлаймизки, бирор самарага эришиб бўлмайди. Халқимизнинг юксак таълим даражасини ҳисобга олиб, мустақил тайёргарликни, ўз билимини ўзи оширишни дадилроқ ва кенгроқ жорий этиш, аҳолини фавқулодда вазиятлардаги ҳаракатларга ўхшаш оммавий тадбирларга тобора фаолроқ жалб қилиш лозим. Кишиларнинг касб тайёргарлигини текшириш вақтида уларнинг граждан мудофааси бўйича билим ва кўникмаларини баҳолашга ҳам талабчанроқ ёндашиш, адабиётлар, кўргазмали қўлланмалар билан таъминлаб, тадбирлар уюштириб, уларга фаолроқ ёрдам бериш керак бўлади. Албатта, бундай ишда ўтиш даври зарур, кенг тажриба ва эксперимент қилиш лозим. Айнан шундай босқични биз бир йил ичида босиб ўтмоғимиз даркор.

Раҳбарлар, командирлар, бошлиқлар составининг фавқулодда вазиятларда кишиларга бошчилик қилишдаги билимдонлигини ошириш, шу мақсадда уларнинг граждан мудофааси бўйича тайёргарлигини янада фаолроқ ва талабчанроқ олиб бориш керак. Шу муносабат билан граждан мудофааси курсларининг вазифаларини ва фаолият даражаларини аниқлаб олишга, улар ишини КПСС Марказий Комитети февраль (1988 йил) Пленуми қарорларини ҳисобга олиб қайта қуришга тўғри келади.

Граждан мудофааси курсларида тайёргарлик вақтида семинарлар, «летучкалар», машқлар ўтказишни кенг қўлланиш керак. Бошқача айтганда, граждан мудофаасида эгаллаб турган лавозим бўйича функционал мажбуриятларни дадил бажаришга имкон берувчи қатъий кўникмаларни ишлаб чиқишга асосий эътиборни қаратмоқ керак. Худди шу мақсадларда раҳбарлар состави, командирлар ва бошлиқларнинг ўқув-методик йиғинлари самарадорлигини шак-шубҳасиз кўтариш лозим. Бир йил ичида қилинган ишларга якун ясаш, ҳали нималар ниҳоясига етказилмади-ю, нималар устида иш олиб бориш лозимлигини таққослаб, равшанроқ билиб олиш зарур. Бироқ, асосий вақтни оператив-тактик билимларни кенгайтиришга, турлича шароитларда, ностандарт вазиятларда ҳаракат қилиш кўникмаларини такомиллаштиришга бағишлаш мақсадга мувофиқдир.

Олий ўқув юртлари, техникумлар, ҳунар-техника билим юртлари ва мактабларда граждан мудофааси бўйича ўқув жараёнини такомиллаштириш борасида ҳали кўп ишларни амалга ошириш керак бўлади. Мактабданоқ бошланадиган ўқув қанчалик самарали бўлса, гражданлар меҳнат фаолиятининг барча участкаларида уларнинг граждан мудофааси бўйича билим ва кўникмалари шунчалик мустаҳкам бўлади.

Ҳозирги вақтда граждан мудофаасини янада ривожлантириш ҳамда унинг моддий-техника базасидан: коллектив ва индивидуал ҳимоя воситалари, техника, приборлар, буюмлар, бошқа моддий воситалардан самарали фойдаланиш юзасидан янги куч-ғайратлар сарфланмоқда. Шу мақсадда яратиладиган барча воситалар ва ресурслар граждан мудофааси вазифаларини ҳал қилишни актив таъминламоғи даркор. Бунда ажратиладиган ресурслар ва яратиладиган воситалардан комплекс тарзда ва келишилган ҳолда фойдаланишдек энг муҳим принцип бажарилади: граждан мудофааси учун, халқ хўжалиги ва аҳоли манфаатлари учун яратиладиган барча нарсалардан албатта, фойдаланилади, шунингдек, ишлаб чиқаришни иқтисодий ва социал ривожлантириш, техника, приборлар ва буюмлар яратиш давомида граждан мудофааси талаблари ва эҳтиёжлари ҳисобга олинади.

Шу билан бир қаторда ана шу воситалар ва ресурсларни сақлаш, уларни ишлатиб туриш ва зудлик билан фойдаланишга шай ҳолда тутиш масалалари ғоят муҳим аҳамият касб этади. Афсуски, ҳимоя иншоотларига, буюмларга ва бошқа воситаларга эътиборсиз муносабатда бўлинаётганига жуда кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Тўла хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитларида халқ хўжалиги объектларининг раҳбарлари, уларнинг меҳнат коллективлари яширниш жойларига қараб туриш ва улардан фойдаланиш, граждан мудофааси буюмларини сақлаш муаммосига бошқача тарзда, талабчанлик ва тежамкорлик позицияларидан туриб ёндашишлари керак.

Шуни таъкидлайманки, бугунги кун вазифаларининг ҳал этилиши ҳаётимизнинг барча жабҳаларига партиявий таъсирнинг янада кучайганлиги билан узвий боғлиқдир. Айнан коммунистлар ўз шахсий ибратлари, ишга муносабатлари билан сиёсий-тарбиявий иш — ўзида тафаккурнинг янгиланиш руҳини юзага келтиришига, одамларни ижодий ташаббускорликка сафарбар этишга эришмоқлари керак. Бутун идеология ишининг марказида инсон, унинг ташвишлари ва умидлари туриши лозим.

Партия, совет, касаба союз ва комсомол органлари, шунингдек, барча меҳнат коллективлари граждан мудофааси тадбирларида бутун аҳолининг янада фаолроқ иштирокини таъминлашлари керак. Бунинг учун улар граждан мудофааси органлари ва кучлари шахсий составида, ҳамма гражданларда ҳимоя тадбирларига ўзининг ғоят муҳим мажбурияти ва ватанпарварлик бурчи сифатида масъулиятли муносабатда бўлишини тарбиялаш ишларини кучайтиришлари даркор.

Кўриб турибмизки, граждан мудофаасини тубдан қайта қуриш юзасидан ҳал қилишимиз зарур бўлган масалалар миқёси кенг ва ранг-баранг. Олдимизда чинакамига улкан, айтишим мумкинки, фидокорона меҳнат талаб этадиган иш турибди. Биз бу ишни эндигина бошладик, асосий юмушлар ҳали олдинда. Қайта қуриш силлиқ йўлка бўйлаб сайр қилиш эмаслигини тушуниб олмоқ керак. Бунда граждан мудофаасининг республика, ўлка, область, министрлик ва идоралар, районлар ва объектлар бошлиқлари, граждан мудофааси бошқарув органлари етакчилик ролини ўйнамоқлари лозим. Улар партия ва ҳукуматнинг тегишли талабларини ҳаётга татбиқ этиш учун ўзига хос генераторлар бўлишлари даркор.

Меҳнат коллективларида, бутун аҳолига граждан мудофаасининг долзарб вазифаларини, ундаги қайта қуриш моҳиятини тушунтириб бериш учун граждан мудофааси ходимлари ҳали кўп иш қилишлари керак. Афсуски, билимдонлик, одамлар билан суҳбатлашиш, уларни ишонтира олиш маҳорати бизнинг ҳамма ўртоқларимизда ҳам бор, деб бўлмайди. Мисол тариқасида министрлик, идора, муассаса ва ташкилотлар бошқарув аппаратларини қисқартиришга бўлган ёндашувни олайлик. Айрим жойларда граждан мудофааси ходимлари лавозимларини қисқартиришдан яхши йўлни топиша олмабди. Афтидан, бу бoқибеғамликнинг бевосита юзага чиқишидир.

Биз, ҳаммамиз қайта қуриш граждан мудофаасининг ҳар бир ходимига, Советлар мамлакатининг ҳар бир гражданига тааллуқли эканлигини тушунишимиз лозим. Бошдан кечираётган давримиз кескинлиги зиммамизга ана шундай масъулиятни юклайди. Ҳар бир кишининг юксак интизомли бўлиши, шахсий намуна кўрсатиши ниҳоятда катта аҳамиятга эга. Чамаси, ҳеч кимни бунга инонтириб ўтиришга ҳожат йўқ. Улуғ Ватан урушининг даҳшатли сабоқлари ҳали кўпгина одамларнинг хотирасида турибди. Шунга қарамай, тинч шароитларда айрим ходимларнинг бепарволиги бутун бошли коллективнинг куч-ғайратларини йўққа чиқараётганлиги каби ҳолларни учратишга тўғри келмоқда.

Етилган муаммоларни ҳал қилишда турғунлик кучларини енгиб ўтиш — виждонимиз амри. Зиммамизга юклатилган вазифаларни бажариш учун бутун куч-ғайратларимизни сарфламоғимиз керак. Ана шу бизнинг граждан мудофаасини қайта қуришга, унинг кучларининг ҳар қандай вазиятда ҳам ҳаракат қилишга шайлигини ошириш ишига қўшган амалий ҳиссамиз бўлади.

(«Военные знания»» журналининг 1988 йил 4-сонидан).

Дунё воқеалари

СЎНГГИ СОАТДА

● **ПАРИЖ.** Франция ички ишлар министрлиги Миллат мажлисига муддатидан илгари ўтказилган сайловнинг иккинчи даврасида берилган овозлар ҳисобининг расмий маълумотларини қисман эълон қилди. 12 июнь маҳаллий вақт билан соат 21.30 минутгача 21 коммунист, 213 социалист, 8 сўл радикал, Франция президентининг тарафдори бўлган партиясиз 5 киши, француз демократияси учун курашувчи ўнг иттифоқнинг 108 аъзоси, республикани қўллаб-қувватловчи бирлашманинг 94 аъзоси, партиясиз ўнглардан 13 киши депутат этиб сайланди. 115 та депутатлик мандатини тақсимлаш қолди. Аммо ҳозирнинг ўзидаёқ шу нарса равшанки, социалистик партия ва унинг иттифоқчилари ҳам, ўнг кучлар ҳам парламентнинг қуйи палатасида мутлақ кўпчилик ўринни қўлга киритишга муваффақ бўла олмадилар.

● **ВЕНА.** Австрия пойтахтида нефть экспорт қилувчи мамлакатлар ташкилоти (ОПЕК)нинг ярим йилда бир марта шу ерда ўтказиладиган конференциясининг навбатдаги мажлиси бўлди. Конференция қатнашчилари — 13 давлат вакиллари нефть қазиб чиқариш умумий миқдори ҳамда шу йилнинг иккинчи ярмида унга белгиланадиган нарх хусусида ягона позицияни ишлаб чиқиш билан бандлирлар. ОПЕК аъзолари бўлган мамлакатларнинг шу ташкилот составига кирмаган нефть қазиб чиқарувчи бешта давлат билан муносабатлари тўғрисида биринчи марта фикрлашиб ҳам олинди.

● **ЛОНДОН.** Белфастнинг турли районларида содир бўлган иккита террорчилик ҳуружи натижасида бир киши ўлди, яна бир киши эса оғир жароҳатланиб госпиталга тушди. Номаълум кишилар бугун эрталаб уларни ўққа тутишган эди. Бир неча соат илгари Шимолий Ирландиянинг Арма шаҳрида тартибсизликлар чиқди.

(ТАСС, 13 июнь).

• Дўстларимиз тажрибасидан

Орқага қайтиш йўқ

Ф. Энгельс номли Казанлик машинасозлик комбинати директорини Иван Иванов деб атайдилар. Бу — Болгарияда энг кўп тарқалган исм-шарифдир. У ёш, ишлаб чиқаришнинг юқори малакали мутахассиси ва ташкилотчиси. Иван Иванов нимани исташини ва унга қандай эришишни билади. Хўш, замонавий бу хўжалик раҳбари ўз-ўзини бошқариш ва ишлаб чиқаришда бригада аккордини жорий этиш тўғрисида қандай фикрда!

— Мен, ўз мулоҳазаларимни очиқ-ойдин билдирмоқчиман,—дейди директор. — Ҳозир меҳнат коллективларининг бошланғич бўғинида ҳам, асосий қисмида ҳам реал ўз-ўзини бошқариш йўқ. Менимча, бунга ўз-ўзини бошқариш ғояси ва шундан сўнг ишлаб чиқилган назария коллективларни шоширнб қўйганлиги асосий сабабдир. Чунки, коллективлар психологик жиҳатдан ишлаб чиқаришни бошқаришга ва ўз маҳсулотларини реализация қилишга ҳали тайёр эмас эдилар. Бундан ташқари нормативларни амалда тўла-тўкис жорий этиш учун барча шарт-шароитлар таъминлаб берилмади. «Юқори»нинг аралашуви билан амалга ошириладиган «ўз-ўзини бошқариш» ибораси пайдо бўлганлиги ҳам бежиз эмас.

Меҳнат коллективининг хоҳ бошланғич бўғини бўлсин, хоҳ асосий ўзаги бўлсин — уларнинг гарантияланган даромади йўқлиги ҳам ишимизга салбий таъсир этмоқда. Мен бу ўринда моддий-техника таъминотидаги бир қатор хатоларни, кооперациялашган усулда хом ашё етказиб бериш мажбуриятларининг барбод бўлаётганлигини кўзда тутмоқдаман. Бу нарса корхонанинг турдош шерикларида барча ресурслар ва қувватлар бўлиши керак бўлган шароитда ишда жиддий узилишларга олиб келмоқда.

Бу фикрларимга баъзи кишилар, даромад олиш кафолоти таъминланадиган бўлса, у ҳолда ўз-ўзини бошқариш ҳам бўлмайди, деб эътироз билдиришлари мумкин. Мен юқори ташкилотлар томонидан бериладиган кафолотлар тўғрисида гапираётганим йўқ. Гап ишчиларга иқтисодий ҳуқуқлар, иқтисодий ҳокимият бериш тўғрисида бормоқда. Бошқача айтганда, сўз коллектив шу бу йил қандай маблағларга —леви, конвертира валютаси, социалистик валютага эгамийўқми, шулар ҳақида бормоқда. Ёки шартномалар, хом ашё етказиб бериш графиклари, муддатларини олайлик. Буларнинг ҳаммаси бизнинг мажбуриятларимиздир. Корхона ўзи мустақил хом ашё, материал манбаларини топиши, таъминотчилар ва савдо идоралари билан келишиши лозим. Демак, бизга гарантияланган ресурслар ва моддий воситалар зарур.

Ўз-ўзини бошқариш афзаллигини комбинатимиздаги йирик бригадалардан бири тўплаган тажриба тасдиқлаб турибди. Маньо Димитров бошлиқ бу коллектив бригада аккорди учун мен билан шартнома тузди. Яъни, биз бир йил муқаддам завод раҳбалигининг барча даражаларини четлаб ўтдик. Чунки, ўша пайтда зарур норматив ҳужжатлари йўқ эди. Бригадада маҳсулот таннархи учун ўзининг қатъий белгиланган шартномаси бор. Коллектив шунга мувофиқ ҳар йили планда белгиланган таннархни бир ярим бандга камайтириб боради. Ўз навбатида комбинат раҳбарлиги бригадани даромад олиши учун зарур барча хом ашё билан таъминлайди. Маҳсулот ишлаб чиқариши ва уни реализация қилиши учун шароитларни яратиб беради.

Коллектив ички тартибни ташкил этиш ва иш ҳақи тўғрисидаги Низомни мустақил ишлаб чиқди. Эксперимент бошланаётганда айримлар тўла моддий жавобгарликдан қўрқдилар. Аммо аксарият кишилар фақат шахсий манфаатдорликкина юксак умумий пировард натижага эришишга олиб келишига қаттиқ ишонардилар. Бунинг ҳеч қандай сири йўқ. Бригадада маҳсулот таннархини арзонлаштириш ҳисобига ҳар юз левидан тахминан ярми қолади. Қолгани эса солиққа тўланади. Бригада экспериментга қадар ҳисоб-китобни олиб бормасди. Тежамкорликдан манфаат кўрмасди. Ҳозир эса аксинча. Барча сарф-харажатлар қайд этиб борилмоқда. Шахсий манфаатдорликнинг ошганлиги ишлаб чиқаришдаги узилишларни бартараф этиш имконини берди. Ўртача ойлик иш ҳақи қарийб 100 левига кўпайди. Бригада иш ҳақи фондининг бир қисми одамларни рағбатлантиришга, бошқа қисми эса жамғармага ўтказилмоқда. Мабодо, бригада ўзининг шартномавий мажбуриятини адо этолмаса, жаримани жамғарма ҳисобидан тўлайди. Ишчилар бир пайтлар технология буғи ва эҳтиёт қисмлари билан таъминланмай қолганларида, улар маъмуриятга қарши иш қўзғадилар. Шунда хўжалик кенгаши бригаданинг даъвосини қондирди.

Маньо Димитров бригадасида меҳнатга ҳақ тўлашнинг аккорд системаси кейинчалик янги иқтисодий механизмда ўз аксини топди. Қарийб бир йиллик тажриба ишлаб чиқилган ёндашув тўғрилигини — ишни ташкил этиш коллективнинг иши эканлигини исботлади. Аммо, бу нарса ўтган йили янгилик эди. Чунки, заводларда иш ҳақини шакллантириш принциплари аккорд шароитларида иш ҳақи фондини шакллантириш принципларидан бутунлай фарқ қиларди. Ҳозир эса норматив ҳужжатларида ҳеч қандай тафовутлар йўқ.

У ҳолда меҳнат коллективларининг бошланғич бўғинларида аккордни оммалаштириш ва тўла ўз-ўзини бошқаришни жорий этишга нима халақит бермоқда? Фикримча, ишлаб чиқаришнинг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олиш керак. Ишлаб чиқариш юқори савияда ташкил этилган ҳамда иш вақти доирасида жонли меҳнат резервлари қолмаган жойларда аккорд илдиз отолмайди. Рақамли программа орқали бошқариладиган дастгоҳлар билан жиҳозланган линиялар шулар жумласидандир. Бу жойларда машиналарнинг ва ёрдамчи дастгоҳларнинг иш режими аниқ ҳисобланган. Маҳсулотнинг брак чиқиши ишчига эмас, балки техниканинг пишиқ-пухта эмаслигига боғлиқ. Хуллас, юқори савияда ташкил этилган ишлаб чиқаришларда инсон аккорд шароитида қидириб топиши мумкин бўлган резервлар йўқ.

Мен анчадан бери комбинат раҳбари бўлиб ишлайман. Назарий жиҳатдан дурустгина ишлаб чиқилган иқтисодий механизмларни кўрганман. Ажойиб ғоялар илгари сурилган. Бироқ вақт ўтиши билан турли-туман буйруқлар, қўшимча инструкциялар ва бошқа ҳужжатлар дастлабки ғояларни таг-туги билан ўзгартириб юборди. Ҳозирги пайтда ишчиларнинг даромад олишлари учун қўлларидаги маблағлардан эркин фойдаланишларига имкон берувчи муҳит яратилмоқда. Хўжалик фаолияти тўғрисидаги Низомнинг ишлаб чиқилганлиги олға қараб қўйилган йирик одим бўлди. Эндиликда, асосий вазифа ҳеч қандай муросасозликка бормаслик лозим. Акс ҳолда яна орқага қайтиб кетиш мумкин.

Суҳбатни С. Георгова ёзиб олган.
(София пресс агентлиги).

«Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

«САВДОДА ТАРТИБ ЎРНАТИЛСИН»

Меҳнаткашлардан келаётган ариза ва шикоятларда, газетада босилаётган танқидий мақолаларда савдодаги жиддий камчиликлар очиб ташланмоқда. Бу соҳада қаттиқ тартиб ўрнатиш пайти келди.

Газетамизда босилган **«САВДОДАГИ САВДОЛАР»** (1987 йилнинг 284-сони) сарлавҳали материалда Самарқанд шаҳридаги савдо ташкилотларида харидорлар ҳақига хиёнат қилиш ва бошқа салбий ҳолатлар фош этилган эди. Ушбу мақола юзасидан **САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ**дан олинган расмий жавобда қайд этилишича, материал область Совети ижроия комитети мажлисида, шунингдек, область савдо бошқармаси бошланғич партия ташкилоти ва кенгайтирилган кенгашида муҳокама қилинди. Совет савдоси қоидаларини бузган барча ходимларга ва ташкилотлар раҳбарларига нисбатан тегишли чоралар кўрилди.

Область Совети ижроия комитети савдодаги салбий ҳолатларнинг олдини олишда таъсирчан чоралар кўрмаганлиги, аҳолига хизмат кўрсатишни, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни яхшиламаганлиги учун савдо бошқармаси бошлиғи Ш. Мустафоевга ҳайфсан эълон қилди.

Область партия комитети область ижроия комитетига, шаҳар ва район партия комитетларига кадрларга нисбатан топширилган иш учун талабчанликни кучайтириш, давлат интизоми бузилишларига, меҳнатсиз даромадларга қарши курашни авж олдириш, бошланғич партия ташкилотларида ва меҳнат коллективларида совет савдоси қоидаларининг бузилишига қарши кенг ошкораликни қарор топтириш лозимлигини тавсия этди.

Мазкур мақола юзасидан **САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ**дан олинган расмий жавобда шундай дейилади.

— «Савдодаги савдолар» сарлавҳали материалда Самарқанд шаҳридаги бир қатор савдо корхоналарида товарларни беркитиб сотиш, харидорлар билан нотўғри ҳисоб-китоб қилиш ва бошқа салбий ҳолатлар ҳаққоний танқид қилинган. Мақола область Совети ижроия комитетида кўриб чиқилди, уни тўғри ва ўз вақтида ёритилган, деб ҳисоблайди. Шунингдек, материал область савдо бошқармасининг кенгайтирилган кенгашида ва Самарқанд шаҳридаги савдо ташкилотларида муҳокама қилинди.

Совет савдоси қоидаларини бузган барча ходимлар қаттиқ жазоландилар. Шаҳардаги 77-магазин мудири Г. Аветисовга қаттиқ ҳайфсан берилди, 20-магазин мудири Р. Ҳақбердиев, марказий универмаг катта омборчиси Л. Бурхонов, 77-магазин катта сотувчилари С. Исломов Р. Аҳадов, сотувчи Х. Шарипов шунингдек, Сиёб районидаги 30- ва 33-магазинлар сотувчилари А. Ханимов, А. Маъруповларнинг лавозимлари пасайтирилди.

Мақолада кўрсатилган 60-магазин катта сотувчиси А. Пўлатов ва 65-магазин сотувчиси М. Шамаловалар харидорлар ҳақига хиёнат қилганликлари, ишончни йўқотганликлари учун ишдан бўшатилдилар.

Область ижроия комитети савдо бошқармаси кенгаши совет савдоси қоидалари бузилишига қарши курашни кучайтириш тўғрисидаги кўрсатмаларни бажариш юзасидан ўз вақтида таъсирчан чоралар кўрмаганликлари, хизмат вазифасини суиистеъмол қилган шахсларга нисбатан принципсизлик қилганликлари учун шаҳар саноат моллари савдоси идораси директори А. Қодировга, шаҳар маданий-хўжалик моллари савдоси идораси директори А. Қўзиевга, Сиёб район озиқ-овқат савдоси идораси директори Ш Бақоевга ҳайфсан эълон қилди. Марказий универмагда моддий-масъул шахслар ишлари устидан назорат ўрнатмаганлиги учун шаҳар саноат моллари савдоси идорасининг савдо бўлими бошлиғи У. Султоновга ҳайфсан берилди

Область савдо бошқармаси совет савдоси қоидаларининг бузилиши олдини олиш, харидорларга маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш, шунингдек, мақолада қайд этилган бошқа камчиликларни бартараф этиш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқиб, амалга оширмоқда.

Нархлар бўлимига, область савдо ва ички ишлар бошқармаларига, давлат савдо инспекциясига савдодаги бузилишларнинг, камомад, талон-торожлик қилишнинг ҳамда бошқа суиистеъмолларни аниқлаш ва уларнинг олдини олиш бўйича ишларни фаоллаштириш топширилди.

Самарқанд шаҳар ижроия комитети давлат савдоси ташкилотлари ва корхоналари коллективларида ташкилотчилик ишларини кучайтирди, белгиланган план ва топшириқларнинг бажрилишида, аҳолига КПСС XXVII съезди талаблари асосида савдо хизмати кўрсатишни янада ривожлантириш ва яхшилашда раҳбарларнинг масъулияти оширилди.

Шунингдек, мазкур мақола юзасидан Самарқанд область Совети ижроия комитети адлия бўлимидан ҳам расмий жавоб олинди.

Бундан ташқари газетамизнинг шу йил 25 февраль сонида босилган **«САВДОДАГИ ҒИРРОМЛИКЛАР»** сарлавҳали материалда Жиззах шаҳридаги савдо ташкилотларидаги нуқсонлар фош этилганди. Ушбу мақола юзасидан **ЖИЗЗАХ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ САВДО БОШҚАРМАСИ**дан расмий жавоб олинди. Унда таъкидланишича, мақола шаҳар савдо идоралари раҳбарлари иштирокида кўриб чиқилди.

Савдо бошқармасининг навбатдан ташқари кенгаши қабул қилган буйруққа мувофиқ, идоралар назорати ходимлари ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни бўшаштирганлиги учун шаҳар саноат моллари савдо идорасининг идоралар назорати раиси Б. Қобиловга, ўз хизмат вазифасига совуққонлик билан муносабатда бўлганлиги, совет савдоси қоидаларининг бузилишларининг олдини олишда етарли даражада иш олиб бормаганлиги учун савдо бўйича инспектор А. Самаринага ҳайфсан эълон қилинди.

Идоралар назорати ишларини бўшаштирганлиги учун шаҳар озиқ-овқат савдоси идоралари идоралар назорати раиси Ш. Миразимов қаттиқ огоҳлантирилди.

Идоралар назоратининг интизом ишларини бўшаштириб юборганлиги учун область ижроия комитети савдо бошқармаси бошлиғи ўринбосари И. Маърупов қаттиқ огоҳлантирилди.

«Савдодаги ғирромликлар» сарлавҳали мақола шаҳар саноат моллари савдоси идораси меҳнат коллективи кенгашида муҳокама қилинди. 14-«Эркаклар кийими» магазини мудири Р. Қўшоқова вазифасидан четлатилди. 2-савдо марказининг трикотаж бўлими мудири У. Маҳмудовага қаттиқ ҳайфсан берилди. Шунингдек, мақола шаҳар озиқ-овқат савдоси идораси кенгаши мажлисида муҳокама қилиниб, 23-магазин мудири К. Мамадалиевага қаттиқ ҳайфсан, шу магазин кичик сотувчиси Жабборовага ҳайфсан эълон қилинди.

Мақола юзасидан **ЖИЗЗАХ ОБЛАСТЬ МАТЛУБОТ ЖАМИЯТЛАРИ СОЮЗИ**дан олинган жавобда Жиззах район матлубот жамиятининг, «Ленинград» ва Дўстлик шаҳар матлубот жамиятининг «Дўстлик» универмагларида савдо қоидалари бузилганлиги фактлари тўғри кўрсатиб ўтилган, деб таъкидланади.

Мақола ҳар икки матлубот жамияти правлениеларининг мажлисларида муҳокама қилинди. Совет савдоси қоидаларини бузган шахслар қаттиқ жазоландилар. Масалан, «Ленинград» универмаги бўлим мудири М. Қобилова вазифасидан четлатилди, бўлим мудири Ш. Шукуровага ҳайфсан берилди, бўлим мудирлари Н.Хайруллаев, Н. Акуловлар қаттиқ огоҳлантирилдилар, бўлим мудири ва сотувчилардан З. Эргашев, В. Ғуломов, М. Каримовлар огоҳлантирилдилар.

Назорат ўрнатмаганлиги учун «Ленинград» универмаги директори К. Эргашевга қаттиқ ҳайфсан, район матлубот жамиятининг савдо бўйича мудири Ф. Мамаражабовга эса ҳайфсан берилди.

Бундан ташқари «Дўстлик» универмаги бўлим мудирлари Р. Юсупов, П. Петросянларга қаттиқ ҳайфсан берилди, Э. Султоновга эса ҳайфсан эълон қилинди.

Мақола область матлубот жамиятлари союзи правлениесининг кенгайтирилган мажлисида барча кооператив ташкилотлар раҳбарлари иштирокида муҳокама қилинди. Назорат ўрнатмаганликлари учун Жиззах район матлубот жамияти правлениеси раиси М. Қосимовга ҳайфсан, Дўстлик шаҳар матлубот жамиятининг савдо бўйича мудири О. Атауллаевга эса қаттиқ ҳайфсан берилди.

Шунингдек, мазкур мақола юзасидан Жиззах шаҳар Совети ижроия комитетидан ҳам кўрилган чора-тадбирлар тўғрисида расмий жавоб олинди.

Ўқувчилар, сизлар учун

ХОНАКИ УСТАЛАРГА ҚЎЛЛАНМА

Баъзан ақлга тўғри келмайдиган ҳолларга дуч келиб қоламиз. Юқори маълумотли кишилар уйларидаги водопровод крани бузилса, нима қилишларини билишмайди. Оддий электр асбобини тузатишга ақллари етмайди. Биз хоналарни соддагина қилиб ремонт қилишнинг уддасидан чиқа олмаймиз. Бундан ташқари турмушда учрайдиган яна қанчадан-қанча маиший ишкалликлар олдида ожизлик қиламиз.

Бунда шаҳарларда ва қишлоқларда яшовчи кишиларга «Ўзинг яса» («Сделай сам») деган янги илмий-оммабоп сериядаги алоҳида нашрлар катта, бебаҳо ёрдам кўрсатиши мумкин. «Билим» нашриёти 1989 йил январидан бошлаб уларни нашр этишга киришади.

Бу сериядаги нашрлар сизларга боғ ҳовлида қандай қилиб уйларни мустақил равишда қуриш ва жиҳозлашда, квартирани ёки рўзғор электр асбобларини ремонт қилишда, печь ўрнатишда, автомобиль ёки мотоциклларни тузишда, қўлбола спорт анжомларини тайёрлашда ёрдамга келади.

Обуначилар ҳар йили 6 та нашрни оладилар. Обунанинг бир йиллик баҳоси — 4 сўм 20 тийин. Унинг индекси — 70197.

«САВОЛ АЛОМАТИ» НИМА?

Бугунги кунда фан одамларнинг билимларга қизиқишини қондира олиш, яқиндагина сирли туюлган ва шу боис кўпдан-кўп уйдирмалар ва афсоналарга сабаб бўлган табиатнинг кўпгина ҳодисаларини тушунтириш қувватига эга. Шу билан бирга ҳали оламнинг сири очилмаган яна қанчадан-қанча ҳодисалари борки, уларга ҳали-бери жавоб топиш қийин бўлса керак. Чунки, оламни билиш жараёни узлуксиз ва чексиздир.

«Озон туйнуги» хавфлими?», «Ген инженерлиги нимага қодир?», «Электрон идрок — реал нарсами?», «Инсон неча йил яшаши керак?», «Инсоннинг иммунитет муҳофазаси: ҳозири ва келажаги?», «Бизнинг авлодларимиз мангуликни касб этадилармиі?», «Нима учун биз бир-биримизга ўхшамаймиз?», «Оламни бир пайтлар сув босганми?», «Янги муз даври бўладими?», «Қитъалар қайси тарафга қараб ҳаракатланмоқда?», «Радиоактив чиқиндиларни нима қилиш лозим?», «Шарли яшиннинг сирлари ҳали кўпми?», «Қуёш сўнадими?», «Юлдузлар қай тарзда дунёга келади, яшайди ва ўлади?», «Космик бўшлиқда бизга ўхшаш мавжудодлар борми?», «Чексизлик нима?» каби кўплаб ана шундай саволларга жавоб топаман десангиз, «Савол аломати» («Знак вопроса») сериясида янги нашр этиладиган брошюраларга ёзилинг. Уларни «Билим» нашриёти келаси йил 1 январдан бошлаб чиқара бошлайди. Рисолалар кенг ўқувчилар оммасига мўлжалланган.

Обуначилар ҳар йили 12 та нашрни оладилар. Уларнинг бир йиллик обуна баҳоси 1 сўм 80 тийин. Индекси — 70194.

«Ўзинг яса» ва «Савол аломати» сериясидаги нашрлар чакана савдога чиқмайди. Уларга «Союзпечать»нинг бўлимларида шу йил 1 августдан ёзилиш мумкин.

ФОЙДАЛИ КОНКУРС

Тошкентдаги 2-марказий поликлиникада «Балли, қизлар» конкурси бўлиб ўтди. Кечада қизлар ўзлари тиккан ёки тўқиган кийим-кечакларни намойиш этдилар. Шунингдек, ёш ҳаваскорлар ижро этган интермедия, куй ва қўшиқлар кўпчиликка манзур бўлди. Конкурс натижасига кўра Э. Миркаримова, Т. Виноградова ва Е. Барабановалар ғолиб деб топилди.

О. СУЛАЙМОНОВА.

ОИЛА ҚУВОНЧИ

Тошкент области Паркент районидаги Заркент қишлоғида яшовчи Ражаббоевлар оиласида қувончли воқеа юз берди. Оила сафига бир йўла уч фарзанд қўшилди. Касби педагог бўлган Муҳайё ва Асқар Ражаббоевлар ўз фарзандларини меҳрибонлик билан парвариш қилмоқдалар. Врачлар ҳам эркатойлар атрофида парвона. Суратда: болалар врачлари Э. Шерматов ва Ф. Шомирзаева кичкинтойлар саломатлигини текширмоқдалар.

Г. Пун фотоси (ЎзТАГ).

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

Футбол: Европа чемпионати

Муросасиз баҳслар

Бир неча кундирки, Германия Федератив Республикасининг йирик стадионларида қитъа чемпионлиги учун қизғин кураш давом этмоқда. Икки группага бўлинган кучли саккиз команда ҳал қилувчи баҳсга йўлланма олиш учун интилмоқда.

Бўлиб ўтган дастлабки учрашувлар тўп учун кураш, дарвозани ишғол этиш, очко тўплаш кескин ва муросасиз бўлишидан дарак берди. Маълумки, чемпионатнинг тантанали очилишидан кейин ўтказилган биринчи ўйин — майдон эгалари билан Италия терма командаси учрашувида дарвозаларга биттадан тўп киритилган эди. Ўйин мухлисларда яхши таассурот қолдирди. Чемпионатда биринчи тўпни киритиш Италия футболчиси Манчинига насиб этди. Лекин жавоб тўпини дарвозага йўллаган Бреми ҳам машқини тобига етказганлигини амалда кўрсатди.

Чемпионат мусобақаларининг иккинчи куни яна бир учрашув ўтказилди. Ганновер шаҳрида Дания ва Испания терма командалари ўзаро баҳслашдилар. Учрашувда Испания футболчилари ўз сўзларининг устидан чиқишди. Команда катта тренери М. Муньос: «Мен Мюнхендаги олимпия стадионида ГФР командасига қарши икки марта ўйнашни истардим», — деган фикрни билдирган эди. Испания футболчиларининг устози айтган бу дадил гап ўз исботини топди. Дания командаси билан ўйинда улар ҳужумкорликни «байроқ» қилиб олишди. Мутахассислар «кексайиб қолган» команда деб баҳолаётган данияликлар ҳам бўш келмасликка ҳаракат қилишди. Лекин уларнинг бу галги «вазифалари» асосан жавоб тўпи киритишдан иборат бўлди. Испания футболчилари 3:2 ҳисобида ғалаба қозониб, ҳозирча биринчи группада пешқадам бўлиб туришибди.

Иккинчи группага кирувчи командалар ўртасида ҳам учрашувлар бўлиб ўтди. Қизиғи шундаки ҳар иккала ўйинда ҳам дарвозаларга биттадан тўп киритилди. Англия — Ирландия учрашувида инглиз футболчиларининг устози Б. Робсоннинг ўйин олдидан айтган мулоҳазалари эса чиппакка чиқди. У, Англия футболчилари медаллардан бирига асосий даъвогар бўлади, деб ишонч билдирган эди. Зеро, Ирландия командасига бошчилик қилаётган 53 ёшли инглиз Ж. Чарльтон шогирдлари бўш келишмади. Бўлмаса у: «Биз Европа чемпиони бўламиз деб, сўз беролмайман» деган маънода камтарона фикр айтганди.

Совет футболчиларининг Голландия командаси билан ўтказган биринчи ўйини ҳам вакилларимизга ғалаба келтирди. СССР терма командаси бу ўйинда бир тўпга қўш очко олди. Ваҳолонки, Голландия футболчилари ҳақида мутахассислар «катта» гапларни айтишган. Эмишки, бу команда Европа чемпионатида таваккалчилик қилиб, «ҳаёт-мамот» ўйини кўрсатаркан. Футболда ҳамма нарса майдонда ҳал бўлади, деган гап бор.

Бу учрашув барчанинг диққат марказида бўлди. Футболчиларнинг устозлари эса ўйиндаги ҳар бир ҳолатни пухта кўриб чиқишди. Ўйиннинг биринчи ярми ҳар иккала томоннинг ҳужуми билан ўтди. Европанинг ўтган йилги энг кучли футболчиси Гуллит бошчилигидаги голландияликлар бир неча имкониятларни бой беришди. Совет футболчилари қарши ҳужумни ўрнига қўйишди. Дарвозабон Р. Дасаев маҳорат кўрсатди. У командани бир неча хавфдан асраб қолди.

54-минутда ҳисоб очилди. И. Беланов — В. Рац комбинацияси муваффақиятли якунланди — 1:0. Бу ҳисоб ўйин охиригача ўзгармади. Дастлабки ўйинда футболчиларимиз муҳим очкони қўлга киритишди.

Мамлакатимиз спортчиларининг маҳорати юқори баҳоланмоқда. Мутахассисларнинг фикрича, голландияликлар ўйин давомида устун бўлсалар ҳам совет футболчилари тўғри ўйин услубини танлашганлигини таъкидлашмоқда.

Ўйин тактикасига қатъий амал қилган футболчиларимизнинг кичик ҳисобли ғалабаси уларни группа ғолиби сифатида финалга йўлланма олиши учун умидворлик уйғотмоқда. Энди терма командамиз навбатдаги учрашувни Ирландия футболчилари билан ўтказишади. Ҳар қалай, Европа чемпионатида бўш ўйинлар, кутилмаган ғалабалар ва тасодифларга умид боғлаш қийин.

Ҳ. НОСИРОВ,
Ҳ. СУЛТОНОВ.

ЧЕМПИОНАТ КЎЗГУСИ

(Биринчи устун — учрашув куни, иккинчи устун — группа тартиби, учинчи устун — командалар, тўртинчи устун — ўйин ҳисоби)

10 июнь	I	ГФР — Италия	1:1
11 —»—	I	Дания — Испания	2:3
12 —»—	II	СССР — Голландия	1:0
12 —»—	II	Англия — Ирландия	0:1
14 —»—	I	ГФР — Дания	
14 —»—	I	Италия — Испания	
15 —»—	II	СССР — Ирландия	
15 —»—	II	Англия — Голландия	
17 —»—	I	ГФР — Испания	
17 —»—	I	Италия — Дания	
18 —»—	II	Голландия — Ирландия	
18 —»—	II	СССР — Англия	

Уч поғона

Биринчи лига коллективлари ўртасида навбатдаги учрашувлар ўтказилди. Бу сафарги ўйинларда фахрли ўринларни эгаллаб турган Ставрополь динамочилари билан пойтахт армиячилари мағлубиятга учрашди. «Помир» футболчилари эса Ботуми динамочиларини қабул қилиб (4:1), 21 очко билан биринчи ўринга кўтарилишди. «Пахтакор» футболчилари ҳам яна бир бор мухлисларни қувонтиришди. Пахтакорчилар «Гурия» коллективини қабул қилиб, дарвозага учта жавобсиз тўп киритишди. Бу билан футболчиларимиз очколарини 15 тага етказиб, тўплар нисбатини бирмунча яхшилаб, уч поғона юқори — саккизинчи ўринга кўтарилишди.

(«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 16 июнда чиқади).

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРЛИГИ
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА
1988-1989 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН
МАДАНИЯТ ВА САНЪАТ ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ҲАМЗА НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МУЗИКА БИЛИМ ЮРТИ

(Тошкент шаҳри, Свердлов кўчаси, 26-уй. Телефон: 33-35-75)

Кундузги бўлимга: фортепиано, торли музика асбоблари, духовой ва зарбли музика асбоблари, халқ чолғу асбоблари, қўшиқ айтиш, эстрада музика санъати.

ТОШКЕНТ МАДАНИЙ-ОҚАРТУВ ТЕХНИКУМИ

(Тошкент шаҳри, Саидов кўчаси, 1-уй. Телефон: 46-04-40)

Кундузги бўлимга: маданий-оқартув ишлари ва бадиий ҳаваскорликни ташкил этиш, кутубхона иши, бадиий безаш.

Сиртқи бўлимга: маданий-оқартув ишлари ва бадиий ҳаваскорликни ташкил этиш, кутубхона иши.

П. П. БЕНЬКОВ НОМИДАГИ РЕСПУБЛИКА РАССОМЛИК БИЛИМ ЮРТИ

(Тошкент шаҳри, Байнал-Минал кўчаси, 2-уй. Телефон: 45-62-43)

Кундузги бўлимга: тасвирий санъат ва чизмачиликни ўқитиш, ҳайкалтарошлик ,декоратив-амалий санъат, бадиий безаш.

Т. ЖАЛИЛОВ НОМИДАГИ АНДИЖОН ДАВЛАТ САНЪАТ БИЛИМ ЮРТИ

(Андижон шаҳри, 3-Микрорайон, Лермонтов кўчаси, 49-уй)

Кундузги бўлимга: фортепиано, духовой ва зарбли музика асбоблари, халқ чолғу асбоблари, қўшиқ айтиш.

М. АШРАФИЙ НОМИДАГИ БУХОРО ДАВЛАТ САНЪАТ БИЛИМ ЮРТИ

(Бухоро шаҳри, К. Маркс кўчаси, 3-уй)

Кундузги бўлимга: фортепиано, торли музика асбоблари, духовой ва зарбли музика асбоблари, халқ чолғу асбоблари.

О. ХЎЖАЕВ НОМИДАГИ БУХОРО МАДАНИЯТ ТЕХНИКУМИ

Бухоро шаҳри, К. Маркс кўчаси, 3-уй)

Кундузги бўлимга: маданий-оқартув ишлари ва бадиий ҳаваскорликни ташкил этиш, кутубхона иши.

Сиртқи бўлимга: маданий-оқартув ишлари ва бадиий ҳаваскорликни ташкил этиш, кутубхона иши.

ГУЛИСТОН ДАВЛАТ САНЪАТ БИЛИМ ЮРТИ

(Гулистон шаҳри, Совет кўчаси, 43-уй)

Кундузги бўлимга: фортепиано, торли музика асбоблари, духовой ва зарбли музика асбоблари, халқ чолғу асбоблари, бадиий безаш.

ЖИЗЗАХ ДАВЛАТ САНЪАТ БИЛИМ ЮРТИ

(Жиззах шаҳри, Азизбеков кўчаси, 136-уй)

Кундузги бўлимга: фортепиано, духовой ва зарбли музика асбоблари, халқ чолғу асбоблари, бадиий безаш.

ҚАРШИ ДАВЛАТ САНЪАТ БИЛИМ ЮРТИ

(Қарши шаҳри, Ленин кўчаси, 257-уй)

Кундузги бўлимга: фортепиано, духовой ва зарбли музика асбоблари, халқ чолғу асбоблари.

ҚАРШИ МАДАНИЯТ ТЕХНИКУМИ

(Қарши шаҳри, Индустриальная кўчаси, 30-уй)

Кундузги бўлимга: маданий-оқартув ишлари ва бадиий ҳаваскорликни ташкил этиш, кутубхона иши.

Сиртқи бўлимга: маданий-оқартув ишлари ва бадиий ҳаваскорликни ташкил этиш, кутубхона иши.

НАМАНГАН ДАВЛАТ САНЪАТ БИЛИМ ЮРТИ

(Наманган шаҳри, Навоий кўчаси, 3-уй)

Кундузги бўлимга: фортепиано, духовой ва зарбли музика асбоблари, қўшиқ айтиш, халқ чолғу асбоблари, хореография, бадиий безаш.

НАМАНГАН МАДАНИЙ-ОҚАРТУВ ТЕХНИКУМИ

(Наманган шаҳри, Ахси кўчаси, 18-уй)

Кундузги бўлимга: маданий-оқартув ишлари ва бадиий ҳаваскорликни ташкил этиш, кутубхона иши.

Сиртқи бўлимга: маданий-оқартув ишлари ва бадиий ҳаваскорликни ташкил этиш, кутубхона иши.

Д. ШОМУРОТОВ НОМИДАГИ НУКУС ДАВЛАТ САНЪАТ БИЛИМ ЮРТИ

(Нукус шаҳри, Октябрь кўчаси, 1-уй)

Кундузги бўлимга: фортепиано, духовой ва зарбли музика асбоблари, халқ чолғу асбоблари, музика назарияси, бадиий безаш.

НУКУС МАДАНИЙ- ОҚАРТУВ ТЕХНИКУМИ

(Нукус шаҳри, Ленин кўчаси, 26-уй)

Кундузги бўлимга: маданий-оқартув ишлари ва бадиий ҳаваскорликни ташкил этиш, кутубхона иши.

Сиртқи бўлимга: маданий-оқартув ишлари ва бадиий ҳаваскорликни ташкил этиш, кутубхона иши.

А. РАСУЛОВ НОМИДАГИ САМАРҚАНД ДАВЛАТ САНЪАТ БИЛИМ ЮРТИ

(Самарқанд шаҳри, К. Маркс кўчаси, 2 «а» уй)

Кундузги бўлимга: фортепиано, торли музика асбоблари, духовой ва зарбли музика асбоблари, халқ чолғу асбоблари, қўшиқ айтиш.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ МУЗИКА БИЛИМ ЮРТИ

(Бекобод шаҳри, 64-квартал, 14-уй)

Кундузги бўлимга: духовой ва зарбли музика асбоблари, халқ чолғу асбоблари.

ТЕРМИЗ ДАВЛАТ МУЗИКА БИЛИМ ЮРТИ

(Термиз шаҳри, Нариманов кўчаси, 47-уй)

Кундузги бўлимга: фортепиано, торли музика асбоблари, духовой ва зарбли музика асбоблари, қўшиқ айтиш.

ХАРРАТОВ НОМИДАГИ УРГАНЧ ДАВЛАТ МУЗИКА БИЛИМ ЮРТИ.

(Урганч шаҳри, Свердлов кўчаси, 2-уй)

Кундузги бўлимга: фортепиано, торли музика асбоблари, духовой ва зарбли музика асбоблари, халқ чолғу асбоблари.

ФАРҒОНА ДАВЛАТ САНЪАТ БИЛИМ ЮРТИ

(Фарғона шаҳри, Конституция кўчаси, 31 «а» уй)

Кундузги бўлимга: фортепиано, торли музика асбоблари, духовой ва зарбли музика асбоблари, халқ чолғу асбоблари, музика назарияси, бадиий безаш.

РЕСПУБЛИКА ЭСТРАДА-ЦИРК САНЪАТИ СТУДИЯСИ

(Тошкент шаҳри, Ш. Руставели кўчаси, 68-уй) Телефон: 53-74-77)

Кундузги бўлимга: цирк бўлими, чолғу асбоблари, вокал-эстрада рақси, нутқ жанри.

ҚАБУЛ ҚОИДАЛАРИ:

8 йиллик ёки ўрта маълумотга эга бўлган, 30 ёшдан ошмаган СССР гражданлари ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда кундузги ва ёши чекланмаган ҳолда ишлаб чиқаришдан ажралмай туриб сиртқи бўлимларга ўқишга кириш ҳуқуқидан фойдаланадилар. СССР территориясида яшаб турган чет эл гражданлари ўқишга умумий асосларда қабул қилинадилар.

Ўқишга қабул ҳақидаги ариза ўрта махсус ўқув юрти директори номига ёзилади.

АРИЗАГА ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАР ҚЎШИБ ТОПШИРИЛАДИ: 8 йиллик ёки ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжат (асли), медицина справкаси (086-У форма), меҳнат дафтарчасидан кўчирма (меҳнат стажига эга бўлганлар учун, шунингдек сиртдан ўқувчилар учун ҳам), 4 дона фотосурат (бош кийимсиз, 3х4 см. ҳажмида).

Ўқишга кирувчилар билим юртига келишлари билан туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, ҳарбий билет ёки ҳарбий хизматга чақириш ҳақидаги гувоҳномаларини шахсан кўрсатадилар.

Аризаларни қабул қилиш, кириш имтиҳонлари, ўқувчилар сафига киритиш қуйидаги муддатларга мўлжалланган:

кундузги ўқиш; музика ва санъат билим юртлари, рассомлик билим юртларида аризалар — 5 июлгача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари — 6 июлдан 20 июлгача ўтказилади, ўқувчилар сафига қабул — 21 июлдан 24 июлгача;

маданий-оқартув ва маданият техникумларида аризалар — 8-синфни битирган ўқувчилардан—31 июлгача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари — 1 августдан 20 августгача ўтказилади, ўқувчилар сафига қабул — 21 августдан 24 августгача; 10-синфни битирган ўқувчилардан аризалар 1 июлдан 14 августгача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари — 1 августдан 21 августгача ўтказилади, ўқувчилар сафига қабул — 22 августдан 24 августгача;

эстрада-цирк санъати студиясига аризалар — 1 августдан 20 августгача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари— 20 августдан 30 августгача ўтказилади;

сиртқи ўқиш: маданий-оқартув ва маданият техникумларида аризалар — 10 августгача қабул қилинади; кириш имтиҳонлари — 10 июлдан 20 июлгача ва 10 августдан 20 августгача ўтказилади; ўқувчилар сафига қабул — 20 августдан 30 августгача.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Мудирлар: ўзбек тилшунослиги, табиий география, граждан мудофааси;

профессорлар: алгебра ва сонлар назарияси, илмий атеизм, этика ва эстетика, химия, умумий ва экспериментал физика, тасвирий санъат;

доцентлар: диалектик ва тарихий материализм, илмий атеизм,этика ва эстетика, жисмоний тарбия, ботаника, умумий ва экспериментал физика, граждан мудофааси, табиий география, рус ва чет эл адабиёти, рус тилшунослиги, математик анализ, ўзбек адабиёти, қозоқ филологияси, қадимги дунё ва ўрта асрлар тарихи, электр ва радиотехника, химия;

катта ўқитувчилар: ижтимоий факультетларда КПСС тарихи, татар филологияси, ёш физиологияси ва мактаб гигиенаси, хор дирижёрлиги, музика ўқитиш методикаси, педагогика, граждан мудофааси, табиёт факультетларида чет тили, рус тилшунослиги, рус группаларида ўзбек тили, физика ўқитиш методикаси, электр ва радиотехника, умумтехника фанлари, математика ўқитиш методикаси, расм, мактабгача педагогика, музика тарихи ва назарияси рус ва чет эл адабиёти, табиёт факультетларининг миллий группаларида рус тили, овоз тарбияси ва ашула, қишлоқ хўжалик асослари, табиий география, иқтисодий география, ишлаб чиқариш асослари;

ўқитувчилар: табиёт ва ижтимоий факультетларда КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, ишлаб чиқариш асослари, музика тарихи ва назарияси, фортепиано, ижтимоий факультетларнинг миллий группаларида рус тили, педагогика, ижтимоий ва табиёт факультетларида жисмоний тарбия, электр ва радиотехника, рус группаларида ўзбек тили, алгебра ва фанлар назарияси, математика ўқитиш методикаси, табиий география, биология ва уни ўқитиш методикаси, ботаника, химия, умумий ва экспериментал физика, бошланғич синфларда рус тили ва уни ўқитиш методикаси, бошланғич синфлар педагогикаси, СССР халқлари адабиёти, ўзбек тили ва адабиётини ўқитиш методикаси, олигофренпедагогика ва логопедия, комсомол ва пионер ишлари тарихи ва назарияси, СССР тарихи, Ўзбекистон тарихи, Совет давлати ҳуқуқи асослари, мактабгача тарбия методикаси, мактабгача тарбия педагогикаси, қозоқ филологияси, табиёт факультетларида чет тиллар (1+0,5 ставка).

Конкурс муддати — 26 июнгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Педагогика кўчаси, 103-уй, кадрлар бўлими.

ЎРТА ОСИЁ ИРРИГАЦИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
САНИИРИ ИЛМИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Мудир, катта илмий ходимлар (4), **илмий ходим, кичик илмий ходим:** текислик ерларда суғориш техникасини такомиллаштириш лабораторияси;

раҳбар, катта илмий ходим: «Тупроқ ичида суғориш» узлуксиз илмий-техника коллективи.

Конкурс муддати —эълон чиққан кундан бошлаб 30 кун.

Адрес: 700187, Тошкент шаҳри, 4-Қорасув массиви, 11-уй.

БУТУНИТТИФОҚ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ФАНЛАРИ АКАДЕМИЯСИНИНГ ЎРТА ОСИЁ БЎЛИМИ
Ўзбекистон луб экинлари тажриба станциясининг директори
ВАКАНТ ВАЗИФАСИГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ёши 60 дан ошмаган фан доктори ва кандидатлари станция директори лавозимига сайланиш ҳуқуқига эгалар.

Конкурсда қатнашиш учун конкурс комиссиясига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиш лозим: кадрларни ҳисобга олиш шахсий варақаси, таржимаи ҳол, маълумоти ҳақида ҳужжатларнинг нусхалари, иш жойидан характеристика, номзод этиб кўрсатиш тўғрисида протоколлар ва шахсий ариза.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Адрес: 700078, Тошкент шаҳри, Намойишлар хиёбони, 5-уй.

Станция адреси: 702211, Тошкент области, Коммунистик райони, «Қорақалпоқ-1» алоқа бўлими.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ПЕДИАТРИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

нафас олиш органлари патологиясини ўрганиш лабораториясининг мудири (медицина фанлари кандидати)
ВАКАНТ ВАЗИФАСИГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 18 июнгача.

Ҳужжатлар институт директори номига қуйидаги адресга жўнатилсин: 700179, Тошкент шаҳри, 2-Чимбой кўчаси, Талант проезди, 3-уй.

●

РЕСПУБЛИКА МЕҲНАТНИ ИЛМИЙ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ

НОТ маркази **директори, директор ўринбосари**, пахта етиштиришда НОТ, дон ва озуқа экинлари ишлаб чиқариш ва уни қайта ишлашда НОТ, техника, машиналар ва асбоб-ускуналарни ремонт қилиш ва улардан фойдаланишда НОТ **бўлимларининг мудирлари**
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРИГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 17 июнгача.

Справкалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, 97-алоқа бўлими, Халқлар Дўстлиги проспекти, 28-уй. Телефонлар: 76-67-75, 76-28-88.

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ИНСТИТУТИ
1988—1989 ўқув йили учун

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ҳужжатлар: кундузги факультетларга — 25 июндан 15 июлгача;

кечки факультетларга — 1 июлдан 25 июлгача;

сиртқи факультетларга— 25 июлгача қабул қилинади.

(«Совет Ўзбекистони» газетасининг 9 июнь сонига қаралсин).

ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлими ва Ўрта Осиё қишлоқ хўжалиги экономикаси институти коллективлари фалсафа кафедрасининг доценти, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, партия ва меҳнат ветерани

Ҳамроқул МИЛТИҚБОЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат маданият институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари институт проректори А. Ш. Шожалиловга онаси

Салима ОДИЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети коллективи турар жой-коммунал хўжалик ва маиший хизмат кўрсатиш бош бошқармаси бошлиғи Х. Холхўжаевга отаси

Холхўжа БУРҲОНХЎЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• *Тингланг, томоша қилинг*

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

14 ИЮНЬ, СЕШАНБА

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — Футбол шарҳи. 9.35 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси олдидан. 10.45 ва 16.20 — Янгиликлар. 16.30 — Қайта қуриш прожектори. 16.40 — Болалар учун фильм. 18.05 — Танишинг: XIX Бутуниттифоқ партия конференциясининг делегатлари. 18.50 — Футбол шарҳи. 19.20 — Дунё воқеалари. 19.35 — Денгизга нима бўлади? 20.20 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси олдидан. 21.30 — Время. 22.00 — Қайта қуриш прожектори. 22.10 — Фильм-опера. 24.00 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — «Агидель» ансамбли рақсга тушади. 9.50 — Илмий-оммабоп фильм. 10.20 — Француз тили. 10.50 — Болалар учун фильм. 11.55 — Француз тили. 12.30 — Ҳужжатли фильм. 13.30 — Янгиликлар. 13.40 — Майнинг тўрт куни. 14.10 — «Қизил ва қора». Бадиий фильм, 2-серия. 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Мен, сен ва биз ҳаммамиз биргаликда. 19.25 — Д. Брубек. Икки фортепьяно учун композиция. 19.35 — Ҳужжатли фильм. 20.25 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.40 — Бу яраланган қалб эди. 21.30 — Время. 22.00 — Қайта қуриш прожектори. 22.10 — Футбол: Европа чемпионати. ГФР — Дания терма командалари. 00.05 — Тонгги почта. 00.35 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 15.00 — «Бировнинг хати». Бадиий фильм. 16.35 — «Абитуриент—88». 17.10 — Қувноқ стартлар. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.25 — Элга хизмат: талаб ва таклиф. 19.00 — Санъат олами. 19.25 — Ёшлик. 20.00 — Ахборот. 20.20 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси Тезисларини муҳокама қиламиз. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Қайта қуриш прожектори. 22.10 «Ямбуй ажинаси». Бадиий фильм. 23.40 — Бугун оламда нима гап?

УзТВ-II. 19.30 — «Фақат ўлган одам жавобгар». Бадиий фильм, 22.55 — Беш йиллик: ишлар ва одамлар. **Душанба.** 21.30 — Время. 22.00 — Қайта қуриш прожектори. 22.10 — «Шафқатсиз романс». Бадиий фильм. 2-серия.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Қўшиғимиз сизга армуғон. 9.30 — Ғижжак тароналари. 9.45 — Сизнинг бўш вақтингиз. 12.00 — Новатор. 12.30 — Адабий ўқиш. 12.50 — Қўшиқ ва яллалар. 13.00 — Ўзбекистон чорвадори. 13.30 — А. Файнберг шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.30 — Болалар учун эшиттириш. 15.50 — Врач маслаҳати. 16.00 — Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий туғилган куннинг 100 йиллигига. 18.15 — Ҳозирги босқичда ғоявий кураш. 18.30 — Меҳнатла обод кўнгил. 19.20 — Фонотеками хазинасидан. 19.50 — Халқаро кундалик. 21.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.45 — Р. Қурбонов куйлайди. 23.00 — Оқшом тўлқинларида.

Р. — 11796. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. — 137. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12